CİN SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 72., nüzûl sıralamasına göre 40., Mufassal sûreler kısmının altıncı grubunun dördüncü sûresi olan Cin sûresi, Mekke'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sa-yısı 28'dir.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlü'ne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Kur'an-ı Kerîm'in yetmiş ikinci sûresi. Mekke'de nazil olmuştur. Yirmi sekiz âyet, iki yüz seksen beş kelime ve yedi yüz elli dokuz harften ibarettir. Fasılası "elif"tir. Cinlerden bahsettiği için bu adı almıştır. Buna "Kul ûhiye" sûresi de denir.

Sûrenin ana konusu cinlerdir. Hemen ilk âyette şöyle denmektedir: " Ey Muhammed! de ki; Cinlerden bir topluluğun Kur'an'ı dinlediği bana vahy olundu;" Onlar şöyle demişlerdir; "Doğrusu biz, doğru yola götüren, hayrete düşüren bir Kur'an dinledik de ona inandık; biz Rabbimiz'e hiç bir şeyi ortak koşmayacağız."

Eskiden beri insanlar cinlerin varlığı hususunda ihtilafa düşmüşlerdir. Duygulara hitap eden bir zâhiri kısımdan, sûrenin mevzuuna, manalarına, gösterdiği hedeflere baktığımızda, birçok işaret ve il-hamlarla karşılaşırız. Önce; müşriklerin inkâr ettikleri, bu hususta çe-tin mücadelelere giriştikleri, ellerinde hiç bir delilleri olmaksızın ileri geri konuştukları ve bazen de Muhammed (s.a.s.)'in onlara bahsettiği şeyleri cinlerden aldığına dair yaygın kanaatlerini içine alan bilgiler ve çoğu öteki âlemle ilgili, akaide dair meseleler yer

almaktadır. İnkâr e-dip mücâdele ettikleri meselelerden birine bizzat cinlerin şehadet edinceye ve bu olay Muhammed (s.a.s.)'den duyuluncaya kadar, Kur'-an'dan haberleri yoktu. Kur'an'ı onlar işitince sarsılmış, hayrete ve dehşete düşmüşlerdi. Gönülleri dolup taşmış; işittiklerini saklamayacak, bildiklerini toparlayamayacak, hissettiklerini hülâsa edemeyecek duruma gelmişlerdi. Tesiri altında kaldıkları bu büyük hadiseden bütün kâinatta izlerini ve neticelerini bırakan olaydan korku ve dehşet içinde kalmışlardı. Bu, bütün beşeriyetin ruhunda derin izler bırakacak derecede, değerli bir şehadet idi.

Kur'an âyetleri karşısında cinlerin hayranlık ve şaşkınlıkları ve hemen bu kitaba iman edişleri gündeme getirilerek, bu kitaba karşı kayıtsız bir tavır sergileyen Mekke müşrikleri uyarılmaktadır. Üstelik onların inancına göre cinler öyle sıradan varlıklar değildir. Çok defa tanrı yerine koydukları, tanrının gücüne eş güç sahibi bildikleri ve bu özellikleri sebebiyle de kendilerine tapındıkları varlıklardır. En'âm 100, Sâffât 158 âyetlerinin işaret ettiği gibi tanrı sıfatlarına sahip çok yüce varlıklardır. Rabbimiz bu sûrede bir taraftan onların tanrı makamına koydukları cinlerin kendisinin kulu olduklarını ortaya koyarken, diğer taraftan da Mekke müşriklerini kendisine kulluğa çağırmaktadır.

Sûrenin muhtevası Allah'ın birliği, yüceliği, gizli âşikâr her şeyi hakkıyla bildiğini, bilgisinin tam olduğunu, cinler hakkında abartılmış sıfatların yanlışlığı, Kur'an vahyinin cinler üzerinde etkili olduğu ve âhiret hayatının kesin olduğu gibi konular anlatılmaktadır. Cinlerin de tıpkı insanlar gibi mü'minlerinin ve kâfirlerinin, iyilerinin ve kötülerinin olduğu çok açık bir şekilde ortaya konur. Allah'a inanmayan cinlerin de tıpkı kâfir insanlar gibi kesinlikle cehenneme gidecekleri anlatılır. Onların kâfirleri de insanların kâfirleri de cehennemin yakıtı olmaktan kurtulamayacaklardır. Yine cinlerin güçleri ortaya konarak, insanların asla onlardan çekinmemeleri gerektiği bildirilir. Çünkü onlar, Allah'ın istediği gibi O'na sığınanlara zerre kadar bir zarar veremezler. Alla-h'ın koruduklarına kimse bir şey yapamaz. Zaten Kur'an'ın gelişiyle birlikte onların eski etkileri de kalmamıştır. Cinlerin gaybı bildikleri i-nancı da yanlıştır. Çünkü gerek bu sûrede, gerekse başka sûrelerde peygamberleri hariç olmak üzere kimseyi kendi gaybına muttali kılmamıştır. Âhirette azap görmek ve mükâfata ulaşmak dahil olmak üzere Allah'ın vahiy yoluyla bildirdiği her şey haktır, her şey gerçekleşecektir.

Sûrenin ilk yarısında cinlerin diliyle ifade edilen dini gerçekler, ikinci yarısında ya doğrudan ilâhî ifadeler şeklinde veya Hz. Peygam-bere söylettirilmek sûretiyle tekrar dile getirilir. İlk bakışta aynı şeyleri tekrar edermiş gibi görünen bu ikinci grup âyetlerin sûrede yer alışı bu bilgilerin sıradan bir bilgi değil, çok yüce ve gerçek bilgiler olduğu vurgulanmak istenir. Nitekim ilk çağlardan beri cinlerden bilgi toplama peşinde koşalar, bu uğurda

ömür tüketip, sektörler oluşturanlar ger-çek şu ki değil insanlığın bir tek insanın bile hidâyetine yetecek en u-fak bir bilgi kırıntısına bile sahip olamamışlardır.

Evet, bu sûre ile cinler âlemi hakkında, önce muhataplarının sonra da gelecek ve geçmiş bütün insanların ruhlarındaki bir çok vehimler düzeltilmekte; bu görünmeyen varlıkların hakikati ortaya konulmaktadır. Bu sûre Arap müşriklerinin ve başkalarının bu kâinatta cinlerin kudreti ve hareket kabiliyetlerine dair inançlarını da düzeltmeyi üstlenmektedir. Bu yaratıkların varlığını gelişigüzel inkâr edenlerin durumuna gelince; bunların, bu derece katiyetle inkârlarını ve cinlerin varlığına inanmayla alay etmelerini ve hurâfe diye isimlendirmelerini hangi esasa dayandırdıkları konusuna burada eğilmek gerekmektedir.

Acaba bu inkârcılar kâinattaki bütün mahlûkatı biliyorlar da, aralarında cinleri bulamadıklarından dolayı mı böyle söylüyorlar? Şüp-hesiz bugün dahi hiçbir âlim bunu iddia edemez. Zira yeryüzünde var-lığı daha yeni keşfedilen canlılar pek çoktur. Ve hiçbir kimse de iddia edemez ki bugün yeryüzündeki canlıların artık keşif zincirinin halkaları kopmuştur veya yakında kopacaktır. Bu sûre-i celile geçen sûrelere nispetle, ulûhiyet ve ubûdiyet'in hakikatini mevzu ederek İslâmî tasavvurun inşâsına büyük yer verip, daha sonra da, kâinat ve mahluklardan ve bunların arasındaki sıkı alâkadan bahseder. Cinlere ait sözlerde Allah'ın vahdaniyetine, zevce ve evlât edinmesinin reddine, ahi-rette cezanın ispatına, Allah'ın mahlûkâtından hiçbirinin O'nu yeryüzünde aciz bırakamayacağına, O'nun elinden hiçbir kimsenin kurtulup kaçamayacağına ve adil cezasının erişemeyeceği hiç kimsenin bulunmadığına delâlet ve şehadetler bulunmaktadır. Rasûlullah (a.s.)'a hitaplarda bu hakikatlerin bazısının tekerrür ettiği görülmektedir! "Ey Habibim! De ki; "Ben sadece Rabbime yalvarır ve O'na hiç kimseyi ortak koşmam." De ki "Ben size zarar vermeye de iyilik yapmaya da kadir değilim." De ki; "Beni hiç kimse Allah'a karşı savunamaz ve ben O'ndan başka bir sığınak bulamam. "

Bunlar, cinlerin bu gerçekleri tam ve açık bir şekilde şehadetle kabul etmelerinden sonra zikredilir. Nitekim bu şehadetler, ulûhiyetin sadece Allah'a mahsus olduğunu, ubûdiyetin de beşerin erişebileceği en yüksek derece olduğu beyan buyurulmaktadır: " Allah'ın kulu Muhammed, O'na ibadete kalkınca, neredeyse çevresinde keçeleşirler, birbirlerine girerlerdi..."

Takip eden âyette, Rasûlullah (s.a.s.)'a tevcih edilen hitapla, bu hakikat tekit edilmektedir: De ki: "Ben size zarar vermeye de iyilik yapmaya da kadir değilim." "Gayb sadece Allah'a bırakılmıştır. Cin tâ-ifesi onu bilmemektedir. Yeryüzünde onlara kötülük mü murad edildi yahut Rableri onlara bir iyilik mi dilemiş ki, doğrusu biz bilemeyiz... " Peygamberler de gaybı, ancak Allahu Teâlâ'nın bir hikmete mebnî bil-dirdiği kadar bilebilirler: Ey Habibim! De ki;

"Size vaad olunan yakın mıdır, yoksa Rabbim onu uzun süreli mi kılmıştır ben bilemem. Gaybı bilen Allah, gayba kimseyi muttali kılmaz. Ancak peygamberlerden bildirmek istediği müstesna. O, her peygamberin önünden ve ardından gözcüler salar".

Sûrede işaret edilen olay, bir grup cinin Kur'an'ı dinlemeleri olayıdır. Bu husustaki rivayetler farklılık göstermektedir. İmam Ebû Bekr el-Beyhâki "Delâilü'n-Nübüvve" adlı kitabında şöyle der: Bize, Ebû Hasan Ali b. Ahmed b. Abdan, Ahmed b. Abid, İsmail el-Kadı, Müsedded, Ebû Avane'nin Ebû Bişir'den, Said bin Cubeyr İbn Abbas-tan naklettiklerine göre İbn Abbas (r.a.) şöyle demiştir: Rasûlullah (a.s.) cinlere Kur'an okumadığı gibi onları da görmemiştir. Rasûlullah, yanında bir kısım ashabı olduğu halde Ukaz çarşısına gitmek üzere ayrılmışlardır. (Nahle denilen mevkide, sabah namazını kıldıkları sırada okuduğu Kur'an'ı cinler dinlemişti). O sırada şeytanların gökyüzünden almaya çalıştıkları haberler kesilmiş ve üzerlerine de şihablar (alev) gönderilmişti. Bunun üzerine şeytanlar kavimlerine dönerek: "Size ne oluyor" demişlerdi. Onlar da "gökyüzü haberi ile aramıza perde gerildi, ilahî haberi alamaz olduk. Ve üzerimize de şihablar gönderildi..." Gökyüzü haberi ile aramıza giren mutlaka yeni bir hadisedir. "Doğuya ve batıya gidip araştırın bakalım" demişler; doğuya ve batıya giderek gökyüzü ile aralarına giren şeyin ne olduğunu aramaya koyulmuşlardı. Tihâme tarafına gidenleri, Ukaz pazarına gitmekte olan peygamberi, Nahle denilen yerde ashabıyla sabah namazını kılarken buldular. Ve okuduğu Kur'an'ı işitip dikkatlice dinlemeye koyuldular. "Allah'a yemin ederiz ki işte gökyüzü haberi ile aramıza giren şey budur" dediler. Buradan da kavimlerine dönünce şöyle dediler: "Ey kavmimiz biz şüphesiz, doğru yola götüren, hayrete düşüren bir Kur'an dinledik de ona inandık. Biz Rabbimiz'e hiç bir kimseyi ortak koşmayacağız... " Bu hadise üzerine de Allahu Teâlâ, Rasûlüne: "De ki, cinlerden bir topluluğun Kur'an'ı dinlediği bana vahy olundu... " ve Allah ona cinlerin sözlerini vahyetmiş oldu. (Buhârî, Tefsir Sûre, 72)

Diğer rivayet ise şöyledir. Müslim Sahih'inde Âmir'den şöyle rivayet eder. Âmir dedi ki: Alkame'ye sordum: "İbn-i Mes'ud cin gecesinde Rasûlullah (s.a.s.) ile birlikte mi idi?" Bu soru üzerine Alkame şöyle cevap verdi!" Ben de İbn-i Mes'ud'a "Cin gecesinde Rasûlullah ile birlikte sizden bir kimse var mıydı" diye sordum. İbn Mes'ud "Hayır" dedi fakat biz Rasûlullah'la birlikte bir gece bulunurken birdenbire yanımızdan kayboldu. Yolları ve vadileri aradığımızda; "her halde ka-çırıldı "veya" öldürüldü" denildi. Böylece çok korkulu bir gece geçirdik. Sabah olunca bir de baktık ki Hira tarafından geliyor. İbn Mes'ud devamla, biz "ya Rasûlallah! Seni aramızda göremeyince aradık bulamadık böylece çok korkulu bir gece geçirdik" dedik. Rasûlullah (a.s.) buyurdular ki: "Bana cin davetçileri geldiler. Onlarla beraber gittim ve onlara Kur'an okudum."

İbn Mes'ud der ki: "Bizi de oraya götürdü, onlardan kalan bakiyeleri ve ateş kalıntılarını gösterdi. Peygambere cinlerin yediklerini sordular o da "üzerine Allah'ın ismi zikredilen ve sizin yiyip de üzerlerinde fazla miktar et bıraktığınız bütün kemikler, bütün deve ve at gübreleri... Bundan sonra Rasûlullah (s.a.s.) şöyle buyurdular. "Artık bu ikisi ile taharetlenmeyin, zira onlar kardeşlerinizin yediği şeylerdir." (Müslim, Salat, 150)

"İbn İshak'ın rivayetine göre, hadise, Rasûlullah (s.a.s.)'ın Sa-kif ileri gelenlerinin üzerine musallat ettiği ayak takımından gördüğü eziyetlerle, gönlü kırık olarak Taif'den dönüşünden sonra olmuştur. Onun Rabbi'ne karşı yapmış olduğu bu hüzünlü ve sevgi dolu duadan sonra cinlerle karşılaşması hakikaten düşündürücü ve ibret vericidir. Allah'ın cinlerden bir bölüğünü onunla karşılaştırmasında ondan işittiklerini kavimlerine bildirmelerinde son derece hikmetler vardır. Zamanı ve alâkası ne olursa olsun, bu büyük bir hadisedir. Muhtevası ve işaretleri bakımından da büyüktür. Müteakiben cinlerin Kur'an'dan ve dinden bahsedişleri de dikkati çekmektedir. Biz bütün bunlara Kur'an'ı Kerîm'in bildirdiği gibi iman etmekteyiz. "Ey Habibim! De ki: "Cinlerden bir topluluğun Kur'an'ı dinlediği bana vahy olundu. Onlar Şöyle demişlerdi. Doğrusu biz, doğru yola götüren, hayrete düşüren, bir Kur'an dinledik de hemen O'na iman ettik; biz Rabbimiz'e hiçbir şeyi ortak koşmayacağız." (1-2) Doğrusu Rabbimiz'in yüceliği her yücelikten üstündür. O, zevce ve çocuk edinmemiştir. (3) Doğrusu aramızdaki beyinsiz, Allah'a karşı yalanlar uyduruyordu. (4) Doğrusu insanların ve cinlerin Allah a karşı yalan uydurabileceklerini sanmazdık. (5)
Gerçekten, birtakım insanlar cinlerin birtakımına sığınırlardı da onların azgınlıklarını artırırlardı. (6) “Doğrusu onlar da sizin Allah'ın kimseyi yeniden diriltmeyeceğini sandığınız gibi zanda bulunmuşlardı. " (7)
"Nefer", bilindiği gibi üçten dokuza kadar olan gruba denir. "Raht" da böyledir. Yedi kişiye denildiği de rivayet edilmektedir.

Bu başlangıcın, Rasûlullah (s.a.s.)'ı cinlerin kendisini dinlediklerini bildiğini ve onlardan bir bölüğünün kendisinden Kur'an'ı işittikten sonra vaki olduğunu da göstermektedir. Rasûlullah (s.a.s.)'ın bu bilgisi, Allahu Teâlâ'nın vahyi ve olanlardan haberdar etmesi ile mümkün olmuştur. Zira daha önce Rasûlullah (s.a.s.) bundan haberdar değildi. Anlaşılan bu şekliyle bir defa vaki olmuş, bilâhare aynı yerde onun bil-gisi ve istemesiyle Kur'an'ı cinlere okuması bir veya birkaç defa gerçekleşmiştir. "Doğrusu biz hayrete düşüren bir Kur'an dinledik." Onlarda bıraktığı ilk tesir, şimdiye kadar alışık olmadıkları "hayrete düşüren" bir şey olmasıydı. O, kalplerinde bir ürperme meydana getirmişti. İşte bu hal, onu açık bir kalple, incelmiş duyguyla, derin bir zevkle dinleyip duyan kimselerde Kur'an'ın bıraktığı bir tesirdir. Evet hayrette bırakır, zira ruhlara ve kalplerin derinliklerine işleyen güce, fevkalâde bir cazibeye, büyük bir etkiye

sahiptir. Hayrete düşürür. Bu, cin topluluğu üzerinde bıraktığı tesirden fiilen de anlaşılmıştır ki, onlar hakikaten bundan zevk almışlardır.

"Doğru yola götüren." Bu da Kur'an'ın ikinci açık bir sıfatıdır. Ve Kur'an'da bu sır mevcuttur. Bunu cinlerden bir topluluk, hakikatini kalplerinde buldukları anda hissetmişlerdi. "Rüşd" kelimesi, geniş ma-nası olan bir kelimedir. Kur'an bu sıfatıyla hidâyete, hakka ve doğruya götürmektedir. Rüşd kelimesi bunlardan başka, şu mânâları da ihtiva etmektedir. Olgunluk, üstünlük; hidâyete, hakka ve doğruya ileten bir bilgi ve bu hakikatleri kalp gözüyle görebilme idraki... İşte bu vasıflarıyla kalpte öyle bir hal meydana getirir ki; bu hal, sahibini hayra ve doğruya götürür.

"Ve biz O'na inandık." Bu, Kur'an'ı dinledikten sonra sâlim bir idrakin gerektirdiği şey; yaratılışa uygun dosdoğru bir kabulden ibarettir. âyette zikredilen cinler ise, Kur'an'ı dinleyince hayrete düşmüşler, büyülenmişçesine tesir altında kalmışlar; kendilerinden geçecek kadar ruhî sarsıntı içine düşmüşlerdi. Sonra da bunlar Hakkı tanımış, kabul etmişler ve şuurlu bir şekilde "biz ona inandık" diyerek imanlarını ilân etmişler; müşriklerin yaptığı gibi ona karşı, ruhlarına tesiri se-bebiyle, inad ve inkâr yoluna sapmamışlardı. "Biz, Rabbimiz'e hiç bir şeyi ortak koşmayacağız." İmanları açık, sağlam ve hâlisâne idi. Veh-me, şirke ve hurafeye bulaşmış değildi. Kur'an'ın hakikatini idrakten fışkırmış bir imanın da vasfı budur. Kur'an'ın davet ettiği hakikat; şirke bulaşmayan bir tarzda Allahu Teâlâ'nın vahdaniyetinden ibarettir.

Bundan sonra da cinler, Allah'ın hidâyeti karşısında kendi durumlarını izah etmeye çalışmaktadırlar. Bundan onların da insanlar gibi hidâyet ve dalâlet olmak üzere ikili kabiliyete sahip olduklarını an-lıyoruz. Bu topluluk, müminler olarak Rableri hakkındaki inançların-dan ve hidâyete eren ve dalâlete düşenler hakkında besledikleri kanaatlerden söz etmektedirler. "Doğrusu aramızda iyiler de vardır, bundan aşağı bulunanlar da vardır. Bizler çeşitli yollarda olan topluluklardık. Yeryüzünde kalsak da Allah'ı aciz bırakamayacağımız, başka yere kaçsak da O'nu aciz kılamayacağımız gerçeğini şüphesiz an-ladık. Şüphesiz, doğruluk rehberi olan Kur'an'ı dinlediğimizde ona inandık. Kim Rabbi'ne inanırsa, o ecrinin eksiltileceğinden ve kendisine haksızlık edileceğinden korkmaz. İçimizde, kendini Allah'a vermiş olanlar da yazık edenler de vardır. Kendini Allah'a veren kimseler, işte onlar, doğru yolu arayanlar, ona lâyık olanlardır. Kendilerine yazık edenlere gelince, onlar Cehennem'in odunları oldular." (11-15)

Cinlerin bu açıklaması gösteriyor ki, içlerinde sâlihler de var, sâlih olmayanlar da. İtaatkârı da var, zalimi de. Bunlar, cinlerin çifte kabiliyette olduğunu; sırf şer için yaratılan şeytan ve avenesini ayıracak olursak, insanlar gibi hayra ve şerre kabiliyetleri bulunduğunu göstermektedir.

"Mabetler şüphesiz Allah'a mahsustur. Öyleyse oralarda Allah'a yalvarırken başkasını katmayın." (18). Her iki halde de secdelerin veya secde mahalli olan mescidlerin sadece Allah'a mahsus olacağı beyan buyurulmaktadır. Böyle olursa gerçek tevhid mümkün olabilir, herkesin müptela olduğu her alâka, her kıymet ve her meyil geriye atılmış ve hâlis ibâdetin sadece Allahu Teâlâ'ya mahsus olduğu gerçeği ortaya çıkmış olur. Allah'a ibadet ederken bazen insan, O'ndan başkasına iltica ve kalbini açma durumuna girer. âyet, cinlerin sözü olduğu takdirde önceden geçen şu sözlerini tekit etmiş olur: "Şüphesiz biz Rabbimiz'e hiçbir ortak koşmayacağız... "Yani ibadet ve secde yerinde ortak koşmayacağız. Bu, doğrudan doğruya Allah'ın kelâmı ise cinlerin sözleri, Rablerine yönelmeleri ve O'nu tevhîd etmeleri münasebetiyledir. Bu da Kur'an üslûbuna göre yerinde gelmiştir.

"Ey Habibim! De ki: "Size söz verilen yakın mıdır, yoksa Rab-bim onu uzun süreli mi kılmıştır, ben bilemem" Gaybı bilen Allah, gay-b'a kimseyi muttali kılmaz. Ancak peygamberlerden, bildirmek istediği bunun dışındadır. Rablerinin emirlerini tebliğ etmelerinden haberdar olmak için, her peygamberin önünden ve ardından gözcüler salar, on-ların yaptıklarını ilmiyle kuşatır ve her şeyi bir bir sayar" Böylece korkutucu ve ürpertici bir ifadeyle sûre son buluyor. Başlangıcı da cinlerin uzun tafsilatlı ve büyük bir hayret ihtiva eden sözlerinde ifadesini bulan korku, titreme, ürperme ve hayret vericilikte olmuştu. Yirmi sekiz âyeti geçmeyen bu sûre şu gibi esas hakikatleri ortaya koymaktadır: Bir müslümanın akidesini kuvvetlendirmeye yarayan şey; ona doğru, açık, ölçülü düşüncesini hiçbir ifrat ve tefrite düşmeden, ruhunu bilgi ufuklarına kapamadan, efsanevi vehimler peşinde koşmadan kendini inşa ve tespit etme fırsatını vermektir. Kur'an'ı işitir işitmez iman eden ve şu sözleri söyleyen cinler topluluğu ne kadar doğru söylemiştir: "Doğrusu biz. doğru yola götüren, hayrete düşüren bir Kur'an dinledik de hemen ona inandık... "

Bu minval üzere devam eden sûrenin âyetlerini okuyup tanımaya geçebiliriz.

1-2. "Ey Muhammed! De ki: "Cinlerden bir topluluğun Kur'an'ı dinlediği bana vahy olundu; onlar şöyle demişlerdir. "Doğrusu biz, doğru yola götüren, hayrete düşüren bir Kur'an dinledik de ona inandık; biz, Rabbimize hiçbir şeyi ortak koşmayacağız." 3. "Doğrusu Rabbimizin yüceli-ği her yücelikten üstündür. O, zevce ve çocuk edinmemiştir." 4. "Doğrusu aramızdaki beyinsiz, Allah'a karşı yalanlar uyduruyordu." 5. "Doğrusu insanlar ve cinlerin Al-lah'a karşı yalan uydurabileceklerini sanmazdık."6. "Ger-çekten, birtakım insanlar, cinlerin birtakımına sığınırlardı da onların azgınlıklarını artırırlardı." 7. "Doğrusu, onlar da sizin, Allah'ın kimseyi yeniden diriltmeyeceğinizi sandığınız gibi sanıda bulunmuşlardı." 8. "Doğrusu biz göğü yokladık; onu sert bekçiler ve kayan ateşlerle doldurulmuş bulduk." 9.

“Doğrusu biz, göğün dinleyebileceğimiz bir yerinde otururduk; ama şimdi kim dinleyecek olsa, kendisini gözleyen bir ateş buluyor.” 10. “Yeryüzünde olanlara kötülük mü murad edildi yahut Rabbleri onlara bir iyilik mi dilemiştir, doğrusu biz bilemeyiz.” 11. Doğrusu aramızda iyiler de vardır, bundan aşağı bulunanlar da vardır. Biz, türlü türlü yolda olan topluluklardık.” 12. “Yeryüzünde kalsak da Allah’ı aciz bırakamayacağımız, başka yere kaçsak da, O’nu aciz kılamayacağımız gerçeğini şüp-hesiz anladık.” 13. “Şüphesiz, doğruluk rehberi olan Kur-an’ı dinlediğimizde ona inandık; kim Rabbine inanırsa, o, ecrinin eksiltileceğinden ve kendisine haksızlık edileceğin-den korkmaz.” 14. İçimizde, kendini Allah’a vermiş olanlar da, yazık edenler de vardır. Kendini Allah’a veren kim-seler, işte onlar, doğru yolu arayanlar, ona lâyık olanlardır.” 15. “Kendilerine yazık edenlere gelince; onlar cehen-nemin odunları oldular.” 16-17. Ama doğru yola girmiş olsalardı, onları bu hususta denememiz için onlara bol su içirirdik; kim Rabbini anmaktan yüz çevirirse, Rabbi onu gittikçe artan bir azaba uğratır. 18. Mescitler şüphesiz Allah’ındır, öyleyse oralarda Allah’a yalvarırken başkasını katmayın. 19. Allah’ın kulu Muhammed, O’na yalvarmak, namaz kılmak için kalkınca, nerdeyse çevresinde ke-çeleşirler, birbirlerine girerlerdi. 20. Ey Muhammed! De ki: “Ben sadece Rabbime yalvarırım ve O’na kimseyi ortak koşmam.” 21. De ki: “Ben size zarar vermeye de iyilik yapmaya da kadir değilim.” 22. De ki: “Beni kimse Allah’a karşı savunamaz ve ben O’ndan başka bir sığınak bulamam.” 23. “Benim yaptığım yalnız, Allah katından olanı, O’nun gönderdiklerini tebliğdir. Allah’a ve peygamberine kim karşı gelirse ona, içinde sonsuz ve temelli kalınacak cehennem ateşi vardır.” 24. Sonunda, kendilerine söz verileni gördükleri zaman, kimin yardımcısının daha güçsüz ve sayısının daha az olduğunu bileceklerdir. 25. Ey Muhammed! De ki: “Size söz verilen yakın mıdır, yoksa Rabbim onu uzun süreli mi kılmıştır ben bilmem.” 26. Görülmeyeni bilen Allah, görülmeyene kimseyi muttali kılmaz. 27-28. Ancak peygamberlerden, bildirmek istediği bunun dışındadır. Rabblerinin bildirilerini tebliğ etmelerini ortaya koymak için her peygamberin önünden ve ardından gözcüler salar; onların yaptıklarını ilmiyle kuşatır ve her şeyi bir bir sayar.

Kur’an-ı Kerîm’de Resul-i Ekrem efendimizin cinlerle münasebetini anlatan iki sûre vardır. Birisi "Ahkâf" sûresi, diğeri de "Cin" sûresidir. Bunun dışında cinlerin varlığından, etkilerinden, tepkilerinden, onlara verilecek cezalardan, ya da insanların onlarla beraberliklerinden söz eden sûreler de mevcuttur. Meselâ En’âm, Rahmân, Sâffât sûrelerinde bu konulardan söz edilir.

Ahkâf sûresinde Cenab-ı Hakk’ın gönderdiği vahiyle tanışan cinlerden söz edilir. Cin sûresinde de aynı konu gündeme getirilir. Ama her iki sûre de dikkatlice incelenirse konuların ayrılığı, ifadenin farklılığı bu hadisenin iki defa

vâki olduğu fikrini veriyor. Cinlerin vahiyle tanışmalarının iki defa gerçekleştiği kanaatini uyandırmaktadır. Zamanını, mekânını bilmemekle beraber cinlerin Resûl-i Ekrem'i iki defa dinlediklerini söyleyebiliriz.

Bir de sûrenin başındaki ifadeden anlıyoruz ki, bu iş vahiyle, yani bizzat Allah'ın bildirmesiyle peygambere intikal ettirilmiş bir bilgidir. Allah bildirmiş ve Rasulullah Efendimiz de cinlerin kendisini dinlediklerini bilmiştir. Değilse Peygamber (a.s) bizzat cinlerle görüşmüş, onlarla konuşup onları dinlemiş ve böylece onların kendisinin okuduğu Kur'an'ı dinlediklerine muttali olmuştu da bize bunu haber veriyor, diyemiyoruz. Yani Peygamber Efendimiz de aslında bu işin farkında değildi. O da cinlerin kendisini dinlediklerinin farkında değildi de, Allah bu sûresinde böylece haber verince o da bu işin gerçekleştiğini anladı. Sûrenin başında: "De ki, cinlerden bir grubun Kur'an'ı dinledikleri bana vahiy ediliyor" buyurulmaktadır.

Cinler hakkında tarihte cinlere tapanlar, şeytanlarla birlikte cinleri güçlü, kuvvetli varlık kabul edenler, onları İlâh makamına oturtanlar, onlara ibadet edenler, veya Sâffât sûresinin anlattığı gibi Allah'la cinler arasında böyle bir nesep bağı kurmaya çalışanlar, Allah'la cinler arasında soy bağı iddia edenler veya hattâ cinler için Allah'ın oğlu, kızı demeye çalışanlar, onlara haddinden fazla güç, kuvvet ve bilgi izâfe etmeye çalışanlar hep olagelmiştir. Hattâ belki zamanımıza kadar bile intikal eden kimi sözler hep cinlere kutsiyet izafesi çağrıştırmaktadır. "Cin fikirli", "Cin gibi" ,"Cingöz" gibi ifadeler sanki cinlere kutsiyet ifade eden sözlerdir. Sanki bu ifadeler cinlerin böyle ele avuca sığmaz, güçlü-kuvvetli, istedikleri her şeyi yapabilen, her şeyi bilen, her konuda bilgi sahibi olan, her şeye muttali olan, her şeyi becerebilen, kendilerine karşı gelinmez varlıklar olduklarını gösteriyor. Ta-rih boyunca insanlar cinleri hep böyle değerlendirmişler, cinlerle alâkalı çok büyük yanlışlara düşmüşlerdir.

İşte bu sûre tarih boyunca insanların cinlerle alâkalı düştükleri yanlışları düzeltme adına gelmiş bir sûredir. Cinlerin ne olduklarını, ne olmadıklarını anlatan bir sûredir. Cinlerin güç ve bilgi problemlerini ele alan bir sûredir. Cinlerin güçlerinin ne olduğunu, n kadar olduğunu, bilgilerinin ne olduğunu, ne kadar bildiklerini anlatıyor. Bir de cinlerin insanlara, Müslümanlara ne dereceye kadar fayda ve zarar sağlayabileceklerini anlatır. Yine sûrede cinlerin içinde mü'minlerinin olduğu gibi, kâfirlerinin de olduğunu anlatır.

Cinlerin mükellef varlıklar olduğunu, ateşten yaratıldıklarını, İblis'e kadar cin ve melek ikilisi varlıklarını sürdürürlerken, İblis döneminde İblis'in Hz. Adem'in şahsında Rabbimizin secde emrine isyanından sonra, İblis'ten sonrakilerin şeytan olarak, kesin şer varlıklar olarak varlıklarını sürdürdüklerini biliyoruz. Varlık olarak melekler, in-sanlar ve cinler vardır. Kur'an-ı Kerîm'in bize haber verdiğine göre ay-nen insanlar gibi Kur'an-ı Kerîm'e muhatap olan,

yani Kur'an'ı, Peygamberi dinleyip kabul eden, iman eden cinlerin yanında, inkâr eden, reddeden, kâfir olan, berikilere düşman olan cinler de vardır.

Cinlerin imanları ve mükellef oluşları gündeme getirilince, san-ki her iş bitmiş de sıra buna gelmiş gibi günümüzde en çok sorulan, üzerinde tartışma yoğunlaştırılan bir konu gündeme getiriliyor. "Efendim, madem ki cinler de Kur'an-ı Kerîm'e inanmışlardır, o halde acaba cinler de Kur'an'ın emirleriyle, Kur'an'daki tekâlif-i ilâhiyelerle muhatap, ya da mükellef midirler? Onlar da bizim gibi evamiri İlâhiye ile sorumlu mudurlar?" deniyor.

İster insan olsun, ister cin olsun bir mükellefin, bir kişinin Kur'-an'ın emirleri ve tekliflerine muhatap olması ayrı şeydir, mükellef olması ayrı şeydir. Yani bir Müslümanın Kur'an'ın emirlerine muhatap olması ayrı şey, mükellef olması ayrı şeydir.

Meselâ tüm erkekler Kur'an'daki çocuk emzirme âyetleriyle muhataptırlar, ama hiçbir erkek bu âyetlerle mükellef değildir. Tüm erkekler de bu âyetlere iman etmek zorundadır ama konumları gereği hiçbir erkek bununla mükellef değildir. Veya tüm fakirler de zekât âyetlerine muhataptır, onlar da bu âyetlere iman etmek zorundadırlar, lâkin hiçbir fakir zekât âyetleriyle mükellef değildir. Çünkü konumları gereği onların zekât verecek malları yoktur. Demek ki kimi insanlar konumları gereği kimi âyetlerle mükellef değillerdir. Çünkü kişi o anda, o konumda, o makamda değildir. Meselâ şu anda hiç birimiz Ramazan orucuyla mükellef değiliz, çünkü vakti gelmedi. Veya meselâ babası olmayan kişinin babaya itaat âyetleriyle, çocuğu olmayan kişinin de çocuklarını eğitme sorumluluğuyla mükellef olmadığı gibi.

Cinlerin muhatap ve mükellef oluşlarını da böyle anlamaya çalışıyoruz. Müslüman olan tüm cinler Kur'an'ın tüm teklifleriyle, tüm emir ve nehiyleriyle muhataptır, inanmak zorundadırlar, ama konumları gereği, varlıkları gereği kimi emirlerle mükellef değildirler. Meselâ içki içme yasağını ele alalım. Bilemiyoruz acaba vücutları gereği eğer cinlerin de bizim gibi sıvı maddeleri içebilme özellikleri varsa, bu yasakla onlar da mükelleftirler, değilse muhataptırlar ama mükellef değildirler diyoruz. Kumar, fâiz, zina gibi haramları da böyle düşünüyoruz.

1. "Ey Muhammed! De ki: "Cinlerden bir topluluğun Kur'an'ı dinlediği bana vahy olundu; onlar şöyle demişlerdir: "Doğrusu biz hayrete düşüren bir Kur'an dinledik."

Kur'an-ı Kerîm'de böyle ***"Kul"*** ile başlayan beş sûre vardır. İhlas, Felâk, Nâs, Kâfirûn ve Cin. Selef, Allah kendilerinden razı olsun, Kur'an'ı enine boyuna "acaba bana ne dedi? Bize ne dedi?" diye didik didik etmeye çalışmışlar, ***"Evailu's-suver", "Evahiru's-suver"*** gibi çalışmalar yapmışlar, farklı mânâlar bütünlüğü bulmaya çalışmışlardır. Bu cümleden olarak burada da ***"Kul"*** ile başlayan bu sûre, Peygamber Efendimizin mesaj taşıyıcılığı görevini, misyonunu göstermektedir. Allah'tan aldığı mesajı insanlara ulaştıran, beyan e-den, açıklayan, şerh eden, insanları mesajla buluşturan, tanıştıran bir elçi olarak peygamber karşımıza çıkmaktadır.

"gul" De ki: Demek ki bir şeyleri demeyi tahammül eden, yüklenen, üstlenen birisidir Rasulullah. Ama kimilerinin iddia ettikleri gibi sadece hoparlör değildir peygamber. Veya posta memuru değildir. Bilinçlidir, aklı başındadır, ne diyeceğini bilendir, o sözü kendisi Rabbinden ahz etmiş, telakki etmiş ve gereğini yerine getirme adına onu insanlara ulaştırma çabası içinde olandır.

Yani Peygamber (a.s) din olarak insanlara duyurduğu şeylerin hem heyecanını, sorumluluğunu, şerefini taşıyor ve hem de bunu çok rahatlıkla söylüyordu.

Bana şu vahy olundu ki, cinlerden bir grup, cinlerden bir nefer Kur'an'ı dinlediler de dediler ki, "biz ***"Kur'anen aceba"*** dinledik." Yani hayrete, dehşete, şaşkınlığa düşüren, şaşırtan, ne olduğunu bilemediğimiz bir okunak, okunan bir şey dinledik. Sonra da bakın cinler dinledikleri Kur'an'ı tarif ediyorlar:

"

2. "Rüşte, hidâyete ulaştıran bir Kur'an'dı ki, biz de ona inandık; biz, Rabbimize hiçbir şeyi ortak koşmayacağız."

Cinler tanıştıkları, dinledikleri Kur'an'ı tarif ediyorlar. Anlamaya çalıştıkları, kendilerine mesaj olarak sunulan Kur'an'ı tarif ediyorlar. Ancak cinlerin o anda dinledikleri bu Kur'an bölümünün hangi bölüm olduğunu bilmiyoruz. Kimilerine göre bu bölüm Rahmân sûresi olabileceği gibi, kimilerine göre başka sûrelerdir.

Rüşte ulaştıran, rüşte hidâyet eden, rüşte ileten bir okunak dinledik. Rüşt kelimesinin mânâsını anlamak için Mü'min sûresinin baştan itibaren otuz âyetinin ve Bakara sûresinin 256. âyetinin anlaşılması gerekir. Bakara'daki âyeti şöyledir:

"Dinde zorlama yoktur. Çünkü hak bâtıldan ayrılmıştır."

(Bakara 256)

Bu âyet-i kerimede, rüşt, gayyin mukabili olarak anlatılır. Kişinin imana, hidâyete sevk edilmesi için hak ve hakikatin ifadesi olarak rüşt kullanılır. Raşit olmaktaki rüşttür belki. Hakkın ifadesi olan rüşt. Mü'min sûresinde de Firavun'un hanedanından bir süre imanını gizleyen bir mü'min kişi vardı ya, o hakkı, hakikati anlatmaya başlayınca Firavun diyordu ki:

"Firavun: "Ben size kendi görüşümü söylüyorum ve yine size ancak doğru yolu gösteriyorum" dedi."

(Mü'min 29)

"Ben size gördüğümü göstermeye, bildiğimi bildirmeye, söylemeye çalışıyorum. Ben sizi sadece rüşt yoluna, raşad yoluna iletmek için böyle söylüyorum. O mü'min kişi Firavun'un bu palavralarına pabuç bırakmadan sanki Firavun'un sözünü yokmuş gibi farz ederek sözünü kesiyor ve yine hakkı anlatmaya, hakkı ortaya koymaya devam ederek aynı ifadeyi kullanıyor."

"O iman eden kimse: "Ey kavmim!" dedi, "siz gelin bana uyun, sizi doğru yola götüreceğim."

(Mü'min 38)

Mü'min kişi daha önce Firavun'un çevresindekilere dediğini diyordu. Firavun da aynı şeyleri demişti. Ben sizi ancak doğru yola götürüyorum, diyordu. Allah'ın mü'min kulu ne gaddar Firavun'un zul-münden, ne de Kârun ve Hâman gibi ona destek verenlerin gücünden, kuvvetinden hiç korkmadan, hiç tınmadan kavmini Firavun'un dediklerine değil, kendi dediklerine uymaya çağırıyor. "Ben sizi rüşte çağırıyorum. Eğer bana ve benim dediklerime tabi olur, benim nasihatlerimi dinlerseniz kurtulursunuz, değilse azaptan kurtulamayacaksınız," diyordu.

İşte bu âyetle rüştü, Firavun karşısında onun yolunun, onun anlayışının karşıtı ve mukabili olarak anlıyoruz. Burada anlatılan ve sûrenin ileriki bölümlerinde birkaç kez tekrarlanacak olan rüşt için İslâm, Kur'an'ın yönlendirmesinin adı, Kur'an'ın ortaya koyduğu hidâyetin adı diyebiliyoruz.

Kur'an rüşte ulaştıran, hidâyete yol gösterendir. İnsanın sosyal, ekonomik, siyasal, toplumsal ve bireysel hayatına yol gösteridir Kur'an. İnsana tüm hayatında, tüm hayat problemlerinde yol gösteren, hakka, doğruya ileten bir kitap dinledik de hemen ona inandık, iman ettik diyorlar. Nereden anladık bunu? Bakın ifade şöyle:

"Dinledik ve hemen arkasından iman ettik," diyorlar. Demek ki hidâyet talebinden sonra ortaya konan hidâyete hemen iman gerekir. Rüşt ortaya konunca, hidâyet ortaya konunca hemen iman etmek ge-rekir. Duyar duymaz,

dinler dinlemez hemen iman etmek gerekiyor. Âl-i İmrân sûresinde anlatıldığı gibi:

"Rabbimiz! Doğrusu biz Rabbinize inanın diye inanmaya çağıran bir çağırıcıyı işittik de iman ettik. Rab-bimiz! Günahlarımızı bize bağışla, kötülüklerimizi ört, ca-nımızı iyilerle beraber al."

(Âl-i İmrân 193)

"Biz, bizi imana çağıran bir münâdi duyduk ta hemen iman edip bu çağrıya uyduk" deniyordu ya, işte burada da deniyor ki, duyar duymaz hemen iman ettik.

Şu anda cinlerin "duyduk ve iman ettik" dedikleri Kur'an bize de hitap ediyor. Kendine özgü dinamizmiyle aynı Kur'an bizi de rüşte çağırıyor, bizi de hidâyete çağırıyor. Bizi de hakka, hidâyete ulaştırmak istiyor. Öyleyse bizler de tıpkı cinler gibi bizi hakka çağıran Kur'-an'ı dinleyecek, Kur'an'ın dâvetine kulak verecek ve onunla rüşte ula-şacağız. Tabi biz de önce duyacağız, dinleyeceğiz, işiteceğiz ve hemen duyar duymaz iman edeceğiz. Değilse duymadan, dinlemeden, okumadan, tanımadan iman edilmez. Halbuki bakıyoruz insanlar okumadan, tanımadan, duymadan, dinlemeden iman etmeden yanalar. Bu nasıl bir iman? Duyacağız, hemen iman edeceğiz ama ameli de gündeme getiren, ameli de ihtiva eden bir imanla iman edeceğiz.

Bakın cinler diyorlar ki, "bir okunak işittik ve hemen iman ettik." Demek ki önce Kur'an'ı duymamız, dinlememiz, kulak vermemiz gerekecektir. Duymadan, dinlemeden iman olmaz. Bakın Bakara sûresinde bu konu şöyle anlatılır:

"Ve (yine) dediler ki: (Ey Rabbimiz!) İşittik ve itaat ettik! Bize mağfiret et ey Rabbimiz! Şüphesiz ki dönüş sanadır."

(Bakara 286)

"Ey Rabbimiz! Senin mesajın Peygamberlerin tarafından bize gelince biz onları işittik ve itaat ettik. Senden gelene iyice kulak verdik, dikkatlice dinledik, anlamaya çalıştık, kafa yorup anladık ve itaat ettik. Kerhen değil, tav'an itaat ettik. İstemeyerek değil, isteyerek, se-ve seve itaat ettik. İşittik ve hemen uyduk. İşittik ve hemen gereğini yerine getirdik."

Bakın burada dikkat etmemiz gereken husus şudur: İşitmek, indirileni bilmeyi, tanımayı gerektirir. Bilmek ve tanımak da okumayı ve ondan haberdar olmayı gerektirir. Şimdi söyleyin bakalım: Kitaplarını tanımayan, kitaplarından habersiz bir hayat yaşayan Müslümanlar nasıl diyecekler bunu? "Ya Rabbi! Biz kitabını işittik ve onunla amel ettik. Biz bize düşeni yaptık, onun için sen de ya Rabbi bize mağfiret et! Bizim elimizde olmayarak işlediklerimiz konusunda bize mağfiret buyur! Onları görmeyiver ya Rabbi! O kusurlarımızı hesaba

katmayıver ya Rabbi! Siliver Allah'ım! Yok farz ediver, ciddiye almayıver, hesaba katmayıver Allah'ım!" diyebilecek miyiz? Yüzümüz var mı bunu demeye? Nasıl diyeceğiz bunu? Bunu demeye hakkımız olacak mı?

Önce bir işiteceğiz kitabı. Önce bir okuyacağız, tanıyacağız Allah'ın kitabını. Sonra itaat edeceğiz. Okuduğumuz o kitabın âyetlerine itaat edeceğiz. Yani samimiyetle onları uygulamaya çalışacağız. O âyetler ne demişse, bizden nasıl bir eylem, nasıl bir iman, nasıl bir amel, nasıl bir düşünce ve tavır istemişse onu aynen yaparken eğer ufak-tefek kusurlarımız olmuşsa o zaman da "aman ya Rabbi, sen bi-lirsin!" diyeceğiz.

Rabbimiz bundan önce Bakara sûresinde bu haklarını kaybedenleri anlattı. Kitaplarını bozanları, tahrif edenleri, kitaplarının âyetlerini az bir paha karşılığında satanları, kitaplarının âyetlerini insanlara anlatmayanları, kitaplarıyla diyaloglarını kesenleri, kitaplarını arkalarına atanları ve böylece Allah'ın mağfiretini kaybedenleri, Allah'ın affını kaybetmek bir tarafa Allah'ın gazabına ve lânetine maruz kalanları anlattı.

Biz de kendimizi bu konuda hesaba çekmek zorundayız. Acaba biz de bizden öncekiler gibi: ***"İşittik ve isyan ettik"*** diyenlerden miyiz? Dilimizle inandığımızı söylüyor, ama hayatımızla yalanlayanlardan mıyız? Yoksa kimileri gibi işitmeden inandığımızı mı iddia ediyoruz? Yoksa kimileri gibi işittik ama unuttuk diyenlerden miyiz? Yoksa işittik ama hayatımız değişmedi mi diyoruz?

Okuyacağız, dinleyeceğiz, işiteceğiz ve hemen arkasından da itaat edeceğiz. Hemen arkasından da duyduklarımızı amele dönüştürme savaşı vereceğiz. Yani imanlarımızı hemen amele dönüştüreceğiz. Çünkü âyetin devamında bakın cinler diyor ki:

"Biz dinlediğimiz bu kitaba inandık ve bundan böyle artık biz Rabbimize hiçbir şeyi ortak koşmayacağız." İmanın hemen arkasından şirk gündeme getirildiğine göre, anlıyoruz ki imanla birlikte amel olarak şirke düşmemeleri ortaya konuluyor. Öyleyse biz bu kitabı duy-duk, dinledik, hemen ona iman ettik. Ve sadece Rabbimizden gelen rüşte tabi olduk. Sadece Kur'an'ın hidâyetine uyduk. Sadece Kur'-an'da Rabbimizin gösterdiği yola gidecek ve O'ndan başkalarının çek-tikleri yere asla gitmeyeceğiz. Sadece Kur'an'ın istediği hayatı yaşayacağımıza, O'ndan başka hiç kimsenin yasalarını uygulamayacağımıza söz verdik" dediler.

Demek ki Kur'an'ı duyduktan, Kur'an'ı okuduktan, Kur'an'ın rüştüne tabi olduktan, Kur'an'ın ortaya koyduğu hak ve hakikati, Kur'-an'ın getirdiği hidâyeti tanıdıktan sonra hemen şirkten uzaklaşmak gerekir. İşte Kur'an bize bunu anlatıyor. Çünkü Kur'an'la hidâyete ula-şıp şirki terk eden cinler biraz sonra şunu da diyecekler: "Meğer biz ne âdi, ne rezil adamları dinliyormuşuz

bugüne kadar. Kur'an'ı dinlemeden, vahiyle tanışmadan önce meğer üstat dediğimiz, efendi dediğimiz, hacı-hoca dediğimiz, âlim, fazıl, reis, yazar, çizer dediğimiz ne takımları dinliyormuşuz ki onlar bizi başka başka yerlere götürüyorlarmış."

Cinler Allah'ın kitabını dinler dinlemez, Allah'ın âyetlerini duyar duymaz hemen rüşte, hidâyete ulaşıyorlar. Demek ki Kur'an rüşte gö-türendir. Hal böyle olunca bu âyetler çerçevesinde kendimizi yargılamak zorundayız. Yıllar yılı Kur'an okuyanlar, Kur'an okuduklarını, Kur'an'la beraber olduklarını iddia edenler, hattâ başkalarına Kur'an anlatanlar, hattâ tefsir yazanlar, Kur'an'la alâkalı makaleler tertip edenler eğer Kur'an'la bu beraberliklerinin sonunda hâlâ rüşte ulaşamamışlarsa o zaman ya okudukları Kur'an'da bir değişiklik var, yani ya İsrailoğullarının Tevrat'ı gibi tahrif edilmiş bir Kur'an okuyorlar, ya da okumalarında bir bozukluk vardır.

Burada Kur'an'la karşı karşıya gelen, Kur'an'ı dinleyen cinlerin hemen rüşte ulaştıkları, hidâyete erdikleri, doğru yolu buldukları anlatılıyor. Eğer şu anda bizler hem Kur'an okuyor, hem Kur'an'la beraber oluyor, hem de doğruyu, hakkı, hidâyeti bulamadığımızdan dem vuruyorsak o zaman ya okuduğumuz Kur'an değil, ya da okumamız Müslümanca değil. Ya Kur'an okumuyor, başka şeyler okuyoruz, ya Allah'ın istediği şekilde okumuyoruz, yahut ta okumadaki temel hedefimiz bozuk. Yani rüşte, hidâyete ulaşma, gerçeği bulma ve kulluk a-dına değil de başka maksatlarla okuyoruz. Bu âyet çerçevesinde hepimiz bunu bir daha düşünmek zorunda olduğumuzu unutmayalım.

3. "Doğrusu Rabbimizin yüceliği her yücelikten üstündür. O, zevce ve çocuk edinmemiştir."

Aslında ced, dede demek değil, şeref demektir. Öyleyse bu ifade, Rabbimizin şerefi ne yüce oldu, anlamına gelmektedir. "Biz bu Kur'an'la Rabbimizin şerefinin çok yüce olduğunu anladık," diyorlar. O kadar yüce, o kadar şerefli ki Rabbimiz, O'nun hiç kimseye, hiçbir şe-ye ihtiyacı yoktur. Ne sahibesi vardır O'nun, ne de veledi. Kadına da, çoluk çocuğa da ihtiyacı yoktur O'nun. Çünkü bütün bunlar bir ihtiyacın ifadesidir. Kadın, çoluk-çocuk bütün bunlar tamamlanma ihtiyacı duyulan bir eksikliğin ifadesidir ki, Rabbimizin böyle bir şeye asla ihtiyacı yoktur.

Bizler namazlarımızda okuduğumuz ***"Subhaneke"*** duasıyla da aynı şeyi ortaya koyuyoruz.

4. "Doğrusu aramızdaki beyinsiz, Allah'a karşı yalanlar uyduruyordu."

Meğer ki bizim sefihimiz, bizim o âdi, alçak reisimiz, Allah hak-kında yalan şeyler, abuk sabuk şeyler söylüyor, bizi kandırıyormuş. Meğer Allah'a olmadık şeyler isnat ediyormuş.

"Allah sizden şunları istiyor. Allah sizden şöyle bir kulluk isti-yor. Allah şöyle bir kulluktan yanadır. Allah bu kadarına da karışacak değildir canım! Düğünde bu kadar olur canım! Allah kılık-kıyafete de karışacak değil ya! Allah, düğüne, derneğe de karışacak değil ya!" di-yerek meğer o âdi İblis Allah'la alâkalı bizi bugüne kadar hep aldatıyormuş. Bizler Kur'an'la tanışmadan önce meğer o alçak bizi ne kadar da aldatmış. Bizi Allah konusunda Allah'la aldatıyormuş meğer. Meğer Allah hakkında ne yalan yanlış şeyler söylüyormuş alçak İblis. Halbuki Kur'an'la tanışır tanışmaz anladık ki Allah onun tanıttığı gibi değilmiş. Meğer Allah o alçak İblis'in dediği gibi değilmiş. Meğer bunların hiç birisini istemiyormuş Rabbimiz bizden. Meğer hayatın tümüne karışıyormuş Rabbimiz. Meğer hayatın tümünde bizden kulluk isti-yormuş.

Cinler ne zaman anlamışlar bunu? Kur'an'la tanıştıklarında anlamışlar. Kur'an'ı dinledikleri anda anlamışlar bu gerçeği. Demek ki bizler de Kur'an'la yakından tanışır, Kur'an'la içli dışlı olabilir, Kur'-an'ın rüştüne ulaşabilir, yolumuzu Kur'an'la bulabilecek duruma gelebilirsek, o zaman biz de sefihlerin, sefihlerimizin din böyle dedi, Allah böyle dedi, Allah böyle istiyor, Kur'an böyle diyor, peygamber böyle buyuruyor diye söylediklerinin hak mı, bâtıl mı, doğru mu, yanlış mı olduğunu çok rahat anlayıvereceğiz, sezivereceğiz. Demek ki bunun yolu birilerinin dediklerini dinlemek değil, bizzat Allah'ın kitabıyla tanışmaktan, vahye kulak vermekten geçmektedir.

Bugün de insanları Allah'la aldatan, Allah konusunda aldatan yığınlarla iki ayaklı şeytanları görüyoruz. Rabbimiz Kur'an'ın başka bir yerinde buyurur ki, "sakın ha ey kullarım! Aldatıcılar sizi Allah'la aldatmasınlar!" Peki aldatıcılar Allah'la nasıl aldatırlar insanı? "Allah bir şey indirmedi" diye aldatırlar. "Allah hayata karışmaz" diye aldatırlar. "Bu kadar yüce bir Allah'ın işi yok da bizim pis işlerimizle mi ilgilenecek?" diye aldatırlar. Allah dünyayı yaratmış ama onunla ilgilenmek istememiştir, öyleyse hayatımızı biz belirleriz diye aldatırlar.

Allah'ı yanlış tanıtarak aldatırlar. Allah'ın sıfatlarını Allah dışında birilerine vererek aldatırlar. "Allah kılık-kıyafete karışmaz! Allah düğününüze, derneğinize karışmaz! Allah kazanmanıza, harcamanıza karışmaz! Allah mesleklerinize karışmaz! Düğünde bu kadar olur canım! Allah bu kadarına da karışacak değil ya! Evinizi nasıl döşeyeceğinize, çocuklarınızı nasıl giydirip ne şekilde eğiteceğinize, hangi mekteplerde okuyacağınıza, sabah kaçta kalkacağınıza, sofranızda nelerin bulunup nelerin bulunmayacağına da Allah karışacak değil ya canım!" diyerek Allah'la aldatırlar.

Veya "Allah Kerim be!" derler. "Yığınlarla günah işlesen de kendisine kulluk yapmasan da Allah Kerim be! Allah Ğafûru'r Rahîmdir! Elbet affedecektir" diyerek aldatırlar.

Veya, “işte Allah’ın kitabı böyle okunur” diyerek aldatırlar. “Anlamadan da okusan fark etmez” diyerek aldatırlar. Sırf affeden ama hiç azap etmeyen, sırf cenneti olan ama asla cehennemi olmayan bir Allah tanıtarak aldatırlar. Öyle bir Allah tanıtırlar ki, Kur’an’ın hiç bir yerinde tanıtılmayan bir Allah’tır bu. Kendi kafalarından şekillendirip biçimlendirdikleri bir Allah imajıyla insanları aldatırlar.

Başta şeytan olmak üzere Allah’la aldatan piyasada pek çok iki ayaklı şeytanlar vardır. Onun içindir ki Rabbimiz Kur’an’ın pek çok yerinde bizi bu konuda ısrarla uyarmaktadır. Aldatıcılar sizi Allah’la aldatmasınlar, zira aldatılmanın en kötüsü ve en tehlikelisi budur. Onun içindir ki bugün piyasada Allah’tan, Allah’ın dininden haberdar olup da Allah’ın dinini kazanç metaı yapan, menfaatlerinden ötürü Allah’ın dinini yamultmaya çalışan, Allah’ın dinini yanlış aktaranlar, kitaba dayalı din anlatmayanlar, efsaneleri ve bir kısım kişileri kitabın önüne geçirerek din anlatmaya çalışanlar insanları kandırmaktadırlar. Sanki bu toplum peygamberi tanımış da, sıra başkalarını tanıtmaya gelmiş gibi. Sanki bu ümmet kitaplarını tanımış da başka kitaplara sı-ra gelmiş gibi, anlatımlarında Kitaba ve sünnete yer veremeyecek ka-dar başka şeyler anlatmaya çalışanlar bu ümmeti aldatmaktadırlar.

Ne yazık ki içinde biz de olmakla beraber bu toplumu hocalar kandırmaktadır. Ya da dinden habersiz oldukları halde, Kitap ve sünnet bilgisinden mahrum oldukları halde din bilirmiş gibi bu toplumun önüne geçen insanlar kandırmaktadırlar. Ya böyle zır cahil yobazlar, ya da dini bildikleri halde, din tahsili, medrese tahsili yaptıkları halde makam, mevki endişesiyle, para, pul endişesiyle bildikleri dini anlatmayarak, ya da yanlış anlatarak insanları aldatanlar ki, bunlara kitabımız “Bel’âm” diyor. Göz diktikleri makamlara ulaşmak, hedefledikleri ulûfelere kavuşmak, ya da içine gömüldükleri makamlarını, yapıştıkları koltuklarını muhafaza edebilmek için dini eğer bükerler bunlar. Allah’ın dediklerine demedi, demediklerine dedi derler. Allah’ın âyetlerine âmirlerinin, müdürlerinin, ağalarının, patronlarının, tâğutlarının is-tediği gibi anlamlar vermeye çalışırlar. Allah’a baş kaldıran resmî ideolojilerin istedikleri doğrultuda, onların hevâ ve hevesleri doğrultusunda, onların sistemlerinin devamı doğrultusunda âyetleri yorumlayarak onlar hatırına mü’minleri kandırırlar.

Tabii ki ilim ehli olduklarından, diploma sahibi olduklarından, halkın gözünde kariyer sahibi bulunduklarından bunların insanları kandırmaları da çok kolay olmaktadır. Öyleyse yapılacak şey, birinci elden dinimizi öğrenmektir. Dinimizi ondan bundan değil, direk Allah’ın kitabından ve Resûlü’nün sünnetinden öğrenmek zorundayız. Bize Allah’ın kitabını anlatan, Resûlü’nün sünnetini bilen temiz selefimizin ağzından dinimizi öğrenmek zorundayız.

Değilse bakın atamız Âdem ve anamız Havva bile böyle Allah adına kendilerine yaklaşan, Allah adına yeminler ederek kendilerine nasihat eden Allah düşmanına aldanmaktan kurtulamıyorlardı. Onlar bile böyle olurlarsa, kesinlikle bilelim ki bizler de bu tür aldanmalardan kurtulamayacağız demektir.

Ama eğer dinimizi, kitabımızı ve onun pratiği olan peygamberimizin sünnetini iyi bilirsek, o zaman bize din duyurmaya çalışan ve Allah adına yeminler söyleyerek bize yaklaşmaya çalışanlara aldanmayacağız demektir. Böyle olunca onların sözlerini Kitaba, sünnete vururuz, eğer saf altınsa, sahte para değilse, doğruysa, uygunsa alırız, değilse reddederiz olur biter. Reddederiz ve dinimizi kurtarmış oluruz. Kim söylerse söylesin. İnsanların en âlim bildikleri de söylese, o zaman hiç fark etmeyecektir bizim için. Kitaba ve sünnete muvafıksa, can baş üstüne deriz, değilse vahye aykırıysa reddederiz olur biter.

Kendilerini örnek alacağımız seleflerimizden birisi bu konuda gerçekten bize örnek olacak çok hoş bir söz söyler. Seleflerimizden İmâm Mâlik, Rasulullah Efendimizin mübarek kabrinin başında der ki: "İşte şurada yatan zât var ya, bu zâtın dışındaki insanlardan her ne sadır olmuşsa bunlar alınır da, atılır da. Kabul da edilir, ret de edilir. Ama sözleri reddedilemeyecek bir tek zât var, o da işte burada yatandır." Ne hoş bir söz değil mi? İşte Kitap ve sünnet bilgisine sahip, gerçekten örnek alınacak bir insanın sözü.

Öyleyse hiçbir zaman birileri Allah adına, din adına bir şeyler söyledi diye, hem de bu sözünün doğruluğunu ispat sadedinde Allah adına yemin de etti diye her söyleyenin sözünü din kabul etmeyeceğiz. Bunu bu zât söylediğine göre öyleyse vardır bir hikmeti diyerek alıp onu kabul etmeyeceğiz. Olur olmaz kitaplardan, meselâ takvim yapraklarından din öğrenmeye kalkışmayacağız. Dinimizi menkıbelerden, menkıbe kitaplarından almaya kalkışmayacağız. İnsanlara hiç bir sorumluluk yüklemeyen sadece hoş hikâyelerle, filanların falanların sergüzeşt hayatlarıyla imanımızı, itikadımızı oluşturmaya kalkışmayacağız. Çünkü bu tür şeylerle uğraşan insanların imanları, itikat-ları bunlarla oluşmaya başlayıveriyor. Dinimizi, itikadımızı dinin temel kaynaklarıyla oluşturmaya çalışacağız inşallah.

Demek ki cinler Kur'an'la tanışır tanışmaz İblis'in Allah'la alâkalı, dinle alâkalı tüm sapık düşüncelerini anlayıvermişler. Duydukları, dinleyip iman ettikleri Kur'an'la, Kur'an âyetleriyle onun sözlerini yargılayıp gerçekle sahteyi tefrik edivermişler. Bakın bundan sonra cinler ne diyorlar:

5. "Doğrusu insanlar ve cinlerin Allah'a karşı yalan uydurabileceklerini sanmazdık."

"Ne bilelim biz? Nereden bilebilirdik ki? Biz zannediyorduk ki insanlar ve cinler Allah hakkında yalan söyleyemezler biliyorduk. Cinler ve insanlar Allah'a

yalan isnatta, yalan iftirada bulunamazlar zannediyorduk. Böyle bir şey kesinlikle mümkün olmaz biliyorduk. Allah konusunda kim yalan yanlış bir şey söylerse o hemen çarpılır zannediyorduk. Zannediyorduk ki Allah kendisi, zâtı, sıfatları, yetkileri, dini, kitapları ve elçileri hakkında yalan söyleyen insan ve cinlerin defterini derhal dürüverir, işlerini bitiriverir. Yani hâşâ insanlar ya da cinlerden birisi Allah hakkında yalan söylerse, gökten bir ateş iner ve çarpılırlar, işleri biter zannediyorduk. Böyle olmadığına, çarpılmadıklarına göre ne bilelim, efendi efendi söylüyorlar, doğru söylüyorlar diye biz de onları dinliyorduk.

Koca koca adamlar söylüyor bunu diye bizler de doğru zannedip dinliyorduk. Diyanet işleri başkanı söyledi bunu yahu! Falan şehrin Müftüsü söyledi bunu! Falan efendi, filan zât söyledi. Kocaman adam yahu. Yalan söyleyecek değil ya? İftira edecek değil ya?" diye insanlar da, cinler de insanların ve cinlerin Allah hakkında yalan söyleyemeyecekleri düşüncesinde oldukları için dinliyorlar bunları. Bakın Kur'an'ı dinleyene kadar cinler de aynı zan içindelermiş de, Kur'an'la tanışır tanışmaz bu gerçeği anlayıvermişler.

Öyleyse bizler Kur'an'la tanışmaya başladıktan sonra birilerinin Allah hakkında yalan söyleyip söylemediklerini anlama imkânını elde etmiş olacağız. Bu âyetler her ne kadar cinlerin Kur'an'la, Kur'an sayesinde anladıklarını, öğrendiklerini anlatıyorsa da, bu Kur'an bize geldiğinden, bu konu onlardan önce bizi ilgilendirdiğinden bizim anlamamız gerekeni anlatıyor, diyeceğiz. Yani onlardan önce bizim bunu anlamamız gerektiğini anlatıyor bu âyetler. Şimdi bize gelmiş olan bu kitapla onlar bu gerçeği anlamışlar da bizler anlamayacak mıyız? Onlar bizim kitabımız sayesinde bu rüşte ulaşmışlar da bizler ulaşmayacak mıyız? Kur'an cinlere bu mesajı iletiyor da bize iletmiyor mu?

Elbette bu kitap sayesinde insanların sapıklıklarını biz de anlayacağız. Allah'ın dediklerini demedi, demediklerini de dedi şeklinde Allah'a yalan iftirada bulunanların sapıklıklarını biz de anlayacağız. "Efendim zaten Allah da bundan yanadır, Allah da bunu istemektedir" diyerek Allah'ın istemediklerini Allah istiyormuş pozisyonunda insanlara sunarak Allah'a yalan iftirada bulunanların sapıklıklarını biz de anlayacağız. "Efendim, Allah da demokrasiden yanadır. İslâm da lâikliği önermektedir. Efendim Kur'an'da kesinlikle cihad yoktur. Allah böyle bir şeyi emretmemiştir. Bu çağda, bu devirde kesinlikle böyle çağdışı bir şeyi Kur'an emretmez! El kesme, göz çıkarma, kesinlikle Kur'an'a yakışan şeyler değildir. Baş örtme de yoktur efendim! Nerden çıkarıyorlar bunu? Kur'an'da kesinlikle böyle bir emir yoktur. Kur'an bir ahlâk kitabıdır! Kur'an da demokratik bir sistem öneriyor efendim! Kur'an bundan başka bir şey demiyor ki!" diyerek, kimileri de bugün Allah'ın dediklerini demedi, demediklerini de dedi demeye çalışıyor veya dedirtmeye çalışıyorlar. İşte bu da Allah'a yalan iftiradır.

"Efendim ben Kur'an'ı başından sonuna kadar taradım orada baş örtmeye dair bir tek emir bile bulamadım" diyen kişinin iftirası. Veya "ben bu insanların kurtuluşu için bir tek yol biliyorum o da demokrasidir, bunun dışında başka sıhhatli bir çıkış yolu bilmiyorum" diyen adamın iftirası. Bütün bunlar Allah adına beyan ve Allah'a yalan iftiralardır.

Allah hakkında veya Allah adına bilmediği şeyleri söylemeyi de Allah yasak kılmıştır. Adam Allah'tan söz eder, ama Allah'ın Kitabını, Resûlü'nün sünnetini bilmediği için yalan yanlış şeyler söyler. Adam dinden diyânetten bahseder, ama İslâm'ın "i" sinden bile haberi yoktur. Anadan, babadan veya gazeteden, dergiden, takvim yaprağından duyduğunu İslâm diye ortaya koymaya çalışır. Allah hakkında konuşurlar, ama Allah'ı tanımadıklarından söylediklerinin tamamı iftiradır.

Allah'a yalan iftirada bulunmak demek, Allah'ın zâtıyla, sıfatlarıyla alâkalı yalan söylemek, sıfatları konusunda O'nu eksik tanımak, O'nun bu eksikliğini yerdekilerle tamamlama cihetine gitmek, O'nda olan sıfatları başkalarına vermek, başkalarının da O'nun sıfatlarına sahip olduğunu iddia etmek demektir. Yani yeryüzünde O'ndan başka program yapıcı, kanun koyucu bir kısım Rablerin de olabileceğine inanmak ve bu kişilerin kanunlarına da uyulması gerektiğini iddia etmek, bunların da yeryüzünde etkili, yetkili varlıklar olduklarını söylemek, yalnız Allah'a ait olan hakimiyet hakkını bu varlıklara da vermek, ya da yeryüzünde Allah'tan başka şifa dağıtıcıların da varlığına inanmak, yeryüzünde Allah'tan başka rızık dağıtıcıların da varlığına inanmak, kendilerine sığınılacak, kendilerine dua edilecek, yardıma çağrılacak Allah'tan başka varlıkların da bulunduğunu iddia etmek… İşte bütün bunlar Allah'a yalan iftirada bulunmak demektir.

Veya Allah'ın zâtıyla alâkalı "Allah evlat edindi," işte "Îsâ Allah'ın oğludur," "Üzeyr Allah'ın oğludur," "melekler Allah'ın kızlarıdır" biçiminde Allah'a yalan iftirada bulunmak. Veya Aristo'nun dediği gibi "Allah hayata karışmaz, Allah dünyayı yarattı ve işi bitti. Allah bir şey indirmemiştir, Allah bize âyet göndermemiştir, Allah bizim hayatımızla ilgilenmez şeklinde Allah'a yalan iftirada bulunmak." Ya da hayatı il-gilendiren konularda Allah ve Resûlü'ne, Allah ve Resûlü'nün buyruklarına rağmen veya onlara binaen söylenen yalanlar da Allah'a yalan iftiradır. Yani Allah ve Resûlü'nün sözlerini başka bir şekle getirerek söylenen yalanlar.

Öyleyse kesinlikle gerek şeytanları, gerekse iki ayaklı şeytanları dinlememeliyiz. "Bana göre Allah böyle olmalı. Bana göre Allah böyle demeli. Bana göre şöyle dememeli. Bana göre cihadı emretme-meli, tesettürü istememeli, bu devirde kısası emretmemeli, namaz ol-mamalı" diyerek bizim

Allah hakkındaki düşüncelerimizi bozmaya ça-lışan şeytanları asla dinlememeliyiz. Çünkü Allah korusun Allah karşısında bilgi iddiasına, Allah karşısında güç iddiasına götürür onlar sizi. “Ne yani, Allah bilirse ben de bilirim. Allah’ın gücü, kuvveti varsa benim de gücüm kuvvetim var,” demeye götürür. Allah kanunlarına muhalif kanunlar yapmaya yönlendirir sizi. Allah yasalarını dinlememeye, beğenmemeye götürür.

Öyleyse kesinlikle şeytan vahiylerini dinlemeyeceğiz. Hep Allah’ın vahyini dinleyeceğiz. Ne şeytan vahiylerini, ne de yeryüzündeki iki ayaklı şeytan vahiylerini dinlemeyecek, sadece Rabbimizin vahyine kulak vereceğiz. Rabbimiz Kitabında ve Resûlü’nün sünnetinde kendisini bize nasıl tanıtmışsa, hangi sıfatlarla muttasıf, hangi sıfatlardan münezzeh olarak tanıtmışsa, o şekilde O’na iman edecek ve başkalarına kulak vermeyeceğiz. Allah doğru söyler, Allah güzel söyler diyeceğiz ve şeytana uymayacağız inşallah.

6. “Gerçekten, birtakım insanlar, cinlerin birtakımına sığınırlardı da onların azgınlıklarını artırırlardı.”

İnsanlardan kimileri cinlerden kimilerine sığınıyorlar da, bu on-ların şımarıklıklarını, şirretliklerini artırıyordu. İnsanların kendilerine sı-ğınmaları, cinlerin kendi kendilerini bir şey zannedip şımarmalarına sebep oluyordu. Peki nasıl oluyordu bu iş? Yani nasıl sığınıyorlardı in-sanlar bu cinlere? Anlayabildiğimiz kadarıyla bu iş iki şekilde oluyordu.

1- Bunlardan birisi, devri cahiliyede öyle zannediliyor ve inanılıyordu ki, her dağın, her vadinin, her tepenin, her beldenin, her bölgenin, her alanın kendi çapında söz sahibi cinleri vardır. Meselâ Bat-ha vadisi filan cinin, Akik vadisi, Ihlara vadisi falan cinnin, Ankara yolu filan cinin gibi. Her vadinin, her bölgenin hakim bir cini olduğuna inanılırdı. Kim ki o vadiden geçecek, kim ki o bölgede yatacak, kim ki orada geceleyecekse o bölgenin cinine sığınması gerektiğine inanılırdı. “Aman efendim! Burası senindir! Burada senin sözün geçer! Ben sana sığınır, senin büyüklüğünü teslim ederim! Bu vadinin reisi olarak sen bana zarar vermediğin gibi, başkalarının zararlarından da korursun! Beni koru efendim! Ben sana sığınarak yatıyorum! Destur! Destur! Geri dur!” diyerek insanlar cinlere yalvarır yakarırlar, onlara sığınırlarmış. İşte onların bu sığınmaları berikilerin şımarıklılığını artırıyor-muş. Onlar sığındıkça berikiler de kendilerini bir şey zannetmeye baş-lıyorlarmış. “Şu enayilere bakın, biz de bir şey var zannedip bize sığınıyorlar” diye azgınlaşıyorlarmış. Bunu cinlerin bizzat kendileri anlatıyor.

Bakıyoruz şimdi de her vadinin, her alanın, her sektörün, her bölgenin ayrı cinleri, ayrı ecinnileri, yani söz sahibi reisleri var. Ekono-mi dünyasının ayrı, buzdolabı, çamaşır makinesi, beyaz eşya vadisinin ayrı cinleri var. Kitap dünyasının, araba piyasasının ayrı söz sahibi cinleri, reisleri var. İç piyasanın,

dış piyasanın, doktora piyasasının, doçentlik piyasasının ayrı reisleri, cinleri var. Her vadinin, her bölgenin, her alanın, her sektörün ayrı ayrı söz sahibi cinleri, ecinnileri var.

O vadiye girmek isteyenler, o sektöre dalmak, o sahada oynamak isteyenler, o bölgede yer edinmek isteyenler de o alanın cinlerine, reislerine sığınıyorlar: "Aman efendim! Haşmetlim! Şevketlim! Bu vadinin cini sensin! Bu sektörün söz sahibi sensin! Zât-ı âlileriniz efendim! Münasip görürseniz, izin verirseniz ben burada olmak, bu sahaya girmek, bu alanda oynamak istiyorum! Ben bu sahaya girmek istiyorum! Ne olur bana zarar vermeyin! Beni koruyup kollayın efendim!" diye karşılarında el ovuşturup, bel kırıp, boyun büküyorlar. O takımın kaptanı da, o sahanın cini, o sektörün söz sahibi reisi de ken-disini bir şey zannederek şımardıkça şımarmaya başlıyor.

Meselâ ilim adamı mı, filim adamı mı neyse işte ondan olabilme vadisini bir düşünün. YÖK'ünden, Rektöründen, dekanından, bölüm başkanlarına varıncaya kadar nice cinni ve ecinniler vardır orada değil mi? Oraya mı gireceksin? O sahaya mı dalacaksın? Orada mı uyuyacaksın? O vadide mi yatacaksın? Veya o sektörde mi bağdaş kurup yamuşacaksın? Veya orada mı demir atıp sondaj yapacaksın? O takımda oynamayı mı kafaya koydun? O zaman o vadinin cinlerine "efendim! Zât-ı âlileriniz eğer ferman buyururlar, destur verirlerse ben gölgenizin altına girmek, emrinize sığınmak istiyorum. Aslında efendim kesinlikle size karşı gelmek, sesimi yükseltmek, size karşı gelmek, hakkınızda kötülük düşündüğüm için burada değilim! Sizin sahanızda sesimi sonuna kadar kısacağım! Sizin vadinizde başımı kaldırmak şöyle dursun, devinmeyeceğim bile! Yardımınız efendim! Lütfunuz efendim! Taltifiniz efendim!" filan diye ondan bir kerecik destur aldıktan sonra artık korkmanıza gerek kalmamıştır. Yıllarca yatabilirsiniz orada, kimse rahatsız etmeyecektir sizi.

Meselâ T.S.E'ciler vardır bir başka alanda. Maliyeciler vardır bir başka vadide. Veya işte Koç vardır bir başka vadide, Sabancı vardır. Veya tevbe ekolünde falan efendiler, infak alanında falan yol bilenler, reisler vardır. Bunlara, bu sektörlerin reislerine, cinlerine sığındıkça aynı yola çıkıyor Allah korusun. Hepsi de kendilerini bir şey zannedip şımardıkça şımarıyorlar. Neredeyse tanrılıklarını ilân etmeye bile vardırıyorlar işi. İşte cinlere sığınma şekillerinden biri budur.

Bir de şöyle sığınılır cinlere: İnsanlardan kimileri cinleri her şe-yi bilen, her konuda bilgi sahibi, her şeye güç yetiren, güçlü, kuvvetli, gaybı bilen, diledikleri her şeyi yapabilen varlıklar olarak inandıklarından onların bilgilerinden, güçlerinden istifade edebilmek için onlara müracaat ederler, cinlerden yardım isterler. "Amanın! Ey cinler! Ey cinciler! Siz bilirsiniz! Siz

bulursunuz! Biz eşyamızı kaybettik! Biz paramızı kaybettik! Biz aklımızı kaybettik! Biz namusumuzu kaybettik! Nerede buluruz acaba? Nasıl buluruz acaba?" diyerek cinlere, cincilere müracaat ediyorlar, onlar da: "Gel ulan öyleyse!" diyorlar. "Gel! Ma-dem düştün, sana yol tarif edeyim! Gel madem istiyorsun, madem ka-şınıyorsun cebindekini alalım!" diyorlar ve kendilerini bir şey zannederek şımarmaya başlıyorlar. Berikiler şımartıyorlar ama. Onlar gitmeyiverseler, onları adam yerine koymayıverseler şımarıp azgınlaşmayacaklar ama gidiyorlar işte. Bakın bu konuyla yakın ilgi kurduğum bir hadisi okuyayım burada:

Hafsa annemizden rivayet edilen bir hadislerinde Allah'ın Resûlü şöyle buyuruyor:

"Bir kimse Arrafa giderek gayptan bir şey sorarsa, onu bu işe layık gördü diye, gitti ve sordu diye kırk gecelik namazı kabul olunmayacaktır.

Arraf; geçmiş olayları, mesela çalınan malları, yerlerini, kimlerin çaldığını bildiğini iddia eden insanlardır. Ama kâhin bunun tersinedir. Araf geçmişe ait bilgili idi, kâhin ise gelecekte, ilerde gelecek, gerçekleşecek olayları bildiği iddiasında olan adamdır. Müneccim ise, gökteki ay, güneş, yıldızlar gibi gök cisimlerine bakarak, onların hareketlerini takip ederek onlardan kendince hayatla ilgili kurallar çıkaran kimsedir. Yani yıldızlarla bizim hayatımızı yorumlamaya çalışan insanlar. İşte böyle insanlar kadimden beri hep var olagelmiştir. Remilciler, arraflar, kâhinler, müneccimler..

Bunlar hep yalancı mıdırlar? Arada bir bazen dedikleri çıkar mı? Zekaları, hayat tecrübeleri sebebiyle bazen tesadüf edebilirler. Ama adam bilir diyorsanız, geçmişi bilir, geleceği bilir, kimin başına ne gelecek bilir, kim nerede ne yaptı bilir, şu anda insanlar nerede ne yapıyorlar bilir diyerek giderse bir kimse bir arrafa ve ondan da hayatla ilgili program bilgisi sorar, yani uygulayacağı bilgiler alırsa bilsin ki o kişinin kırk gecelik namazı boşa gitmiştir.

Cinlerden birisi bilebilir. Şu anda melekler ve cinlerle birlikte yaşıyoruz bu hayatı. Bizim kaybettiğimiz bir şeyi onlar bilebilirler. Onlardan orada, yanınızda olan birileri sizin kaybettiğiniz, bulamadığınız bir eşyayı bilebilirler. Peki birileri o cinlerle irtibat kurarak onlara sorsa bu kaybolan şeyi. Gerçekten onu bilen bir cin de tamam onu bize buluverse ne olur? Adam her şeyi bildi mi diyeceğiz? Ama insanlar öyle değiller mi? Her şeyi bilmezler ve de bildiklerini söylerken yalan da katarlar. Ya cin de oynatmaya başlasa, bir verip bin almaya başlasa. Çünkü Resul aleyhisselam öyle diyor. Bir doğrunun yanına beş yalan katarlar ve sizi aldatırlar.

Öyleyse biz geçmişte olan bir şey için, gelecekte olacak bir şey için, bir şeylerin çözümü için birilerini bu konuda tam ve tek yetkilidir diye onlara müracaat etmeyecekmişiz, değilse kırk günlük namazlarımız boşa gidiyormuş Allah korusun. Yani dinimizin direği yıkılırmış, yani Allah'la diyalogumuz bozulur, Allah'tan aldığımız mesaja toz katmış, su katmış olurmuşuz. Bir de hakkımız olmadığı halde âyetin beyanıyla bu tür insanları şımartmış olurmuşuz. Bu tür insanları adam yerine koyup şımartmaya hiçbir zaman hakkımız yoktur.

Meselâ, "Hanım sen bilirsin!" felsefesinde olan nice beyefendileri bu tutumlarından dolayı hanımlarının şımarıklığı mahvetmiştir. Çünkü hanım benim bildiğim idare edilmeye hazır, ruhen buna müsait yaratılmıştır. Birileri adaletle idare edici olacak ama, bu nokta önemli tabii. Birileri adaletle ona yön verici olunca mest olan, rahatlığa eren, kendinden geçen, sükûn bulan bir varlıktır kadın. Böyle yaratılmıştır o. Ama öyle değil de: "Hanım sultan! Zât-ı âliniz bilir! Siz bilirsiniz! Na-sıl isterseniz! Ne alalım? Ne satalım? Nerede oturalım? Nerede oynayalım?" denilmeye başlandı mı artık kadın, "ya ben herhalde bilirim, ben anlıyorum" demeye başlar ve ondan sonra da şımarıklılığı tırmanıverir. Ben bilirim artık diye narayı bastı mı artık ötekisi zaten kaçacak delik arayacaktır. Öyle yapıp onları gereksiz şımartmayalım, adilce onları eğitip yönlendirmeden yana olalım inşallah.

7. "Doğrusu, onlar da sizin, Allah'ın kimseyi yeniden diriltmeyeceğinizi sandığınız gibi sanıda bulunmuşlardı."

Biz bunun sebebini de öğrendik diyor cinler. Neyin sebebini? Yani sefihimizin, o adi, alçak reisimizin, içimizdeki o beyinsiz İblis'in Allah hakkında abuk sabuk, yalan yanlış şeyler söyleyebilmesinin sebebini öğrendik. Ya da insanların ve cinlerin Allah hakkında yalan yanlış şeyler söylemeye nereden cesaret aldıklarını öğrendik. Veya bu şımarık cinlerin şımarma sebeplerini anladık biz. Neymiş mesele? Nedenmiş bunlar? Sebep şuymuş: Siz insanlardan kimilerinin zannettikleri gibi onlar da dirilmeyeceklerini zannediyorlar. Allah'ın, ölümünden sonra hiç kimseyi diriltmeyeceğine inanıyorlar da ondan. Yaptıklarının hesabının sorulmayacağına, yaptıklarının yanlarına kâr kalacağına inanıyorlar da ondan böyle davranıyorlar. Meğer âhiret inançları bozukmuş da onun için böyle yamuk davranıyorlarmış. Âhiret dertleri, hesap, kitap endişeleri yokmuş. Öldükten sonra hesaba çekilme dertleri yokmuş.

Demek ki gerek cinlerin, gerekse insanların âhiret inançları bozulunca, hesap, kitap endişeleri kalmayınca Allah'a karşı, kendilerine ve insanlara karşı da her türlü yalanı söyleyebileceklerdir. Öyley-se insanların hayatlarını, yaşayışlarını, ticaretlerini, muamelatlarını, münâsebetlerini düzeltmek için önce onların âhiret inançlarını düzeltmek gerekmektedir. Âhiret inancı bozuk olan insanın tüm hayatı, tüm ilişkileri bozuk olacaktır. Yarın yaptığı her şeyden

hesaba çekileceğine inanmayan bir insan asla bu dünyada hak, hukuk tanımayacak, sorumsuzca bir hayat yaşamaya devam edecek demektir.

Tıpkı insanların zannettikleri gibi cinler de zannediyorlarmış ki, Allah hiç kimseyi diriltmeyecek. Öldükten sonra diriltip hiç kimseden hesap sormayacak zannediyorlarmış. Âyetin birinci mânâsı böyledir.

Âyetin ikinci mânâsı da şöyledir:
Bir de onlar Allah hiç kimseyi peygamber olarak ba's etmeyecek, göndermeyecek zannediyorlardı. İşte İblis'in Allah hakkında abuk sabuk şeyler söylemesinin sebebi, ya da cinlerin şımarmalarının sebebi buymuş. Zannediyorlar ki, Allah bir peygamber, bir elçi göndermeyecek. Allah son elçisi Hz. Muhammed'i (a.s) ba's edip ona her şeyi ayan beyan ortaya koyacak bir kitap göndermeyecek. Böylece son elçi ve son kitap gelmeyince de, kendi yalanları, sapıklıkları ortaya konmayacak, açığa çıkarılmayacak zannediyorlardı. Allah ahir za-man elçisini ve o elçiyle birlikte Furkân olan kitabını gönderince bunların işi bitiverdi. Yalancıların mumları yatsıya kadar yandı ve sönüverdi. Allah gerek kendisi hakkında, gerekse başka konularda tüm gerçekleri bu son kitabında bütün açıklığıyla ortaya koyuverince, onların yalanları açığa çıkıverdi.

İnsanlardan kimileri de şu anda Allah böyle dedi, din böyle dedi, peygamber ve kitap böyle dedi diye bol keseden atarlar. Allah'ın demediklerini O diyormuş pozisyonunda insanlara sunarak, ya da Allah'ın dediklerini demedi diyerek Allah'a iftira edenleri görürsünüz. Bunu niye yapar bu adamlar? Yani bu cesareti nereden alıyorlar? İşte bu âyetin beyanıyla bu adamlar zannederler ki, günün birinde Allah elçilerinden bir elçi, Kitap ve sünnete dayalı olarak hakkı ortaya koymayacak. Zannederler ki bir mü'min kendilerini sığaya çekmeyecek ve böylece yalanları sürüp gidecek. Halbuki bir gün hak bir elçi tarafından Allah âyetleri ortaya konunca, onların tüm yalanları açığa çıkacaktır.

8-9. "Doğrusu biz göğü yokladık; onu sert bekçiler ve kayan ateşlerle doldurulmuş bulduk. Doğrusu biz, göğün dinleyebileceğimiz bir yerinde otururduk; ama şimdi kim dinleyecek olsa, kendisini gözleyen bir ateş buluyor."

Bu husus Kur'an'ın başka yerlerinde de anlatılır. Cinler Levh-i Mahfuzun sırlarını çalıp yerdeki dostlarına ulaştırıp insanların dinlerini bozmak istiyorlardı. Bakın burada deniyor ki, "biz gökleri yoklamaya başladığımızda bir de ne görelim? Böyle her tarafın şedit bekçilerle tutulduğunu gördük. Biz her ne zaman dinleme konumunda bulunsak, semânın dinleme yerlerine geçiversek, dinlemek istesek, bir kıvılcım onun başının belâsı oluveriyor, onun defterini dürüveriyor."

Ama her şeye rağmen eskiden kalma çalıntı bilgi kırıntılarının bugüne intikali olabilecektir. Allah'ın Resûlü bu konuda şöyle buyurur: "Duydukları, çaldıkları bir bilgiye beş yüz de kendileri katar ve işte onunla insanları oyalamaya çalışırlar." İşte bu konuyu açıklayan hadis budur.

Evet önceleri kırıntı şeklinde de olsa bir kısım çalıntı bilgilere muttali oldukları halde, bir de bakıyorlar ki semâların kapıları tutulmuş, her yer şedit bekçilerle kuşatılmış. Eski manevra imkânları kalmamış. İşte bu durumu görünce şaşırıyorlar ve araştırmaya başlı-yorlar. Diyorlar ki:

10. "Yeryüzünde olanlara kötülük mü murad edildi yahut Rabbleri onlara bir iyilik mi dilemiştir, doğrusu biz bilemeyiz."

Bu durum karşısında şaşırıp kalıyorlar. Çünkü daha önce yapabildiklerini yapma imkânları ellerinden alınmış. Şaşkın bir şekilde bunun sebebini araştırmaya başlıyorlar. Bu yasağın kaynağı ne ki acaba? Nerden geldi bu? Neden şedit bekçilerle tutulmuş gökyüzü? Acaba eski manevra kabiliyetleri niçin kısıtlanmıştı? Bunun sebebini sorup soruşturuyorlar ve şöyle diyorlardı: "Bilmeyiz ki! Nereden bilelim biz! Bizim idrakimizin konusu değil ki bu konu! Kendi kendimize nasıl bilelim biz bunu? Acaba yerdekilere bir şer mi murad edilmiş? Yoksa Rabbleri onlara bir hayır mı murad etmiş? Bilmiyoruz, bilemiyoruz."

Dikkat ederseniz burada cinler vasıtasıyla bize çok hoş bir edep tarif ediliyor. Kötülükler, şerler hep başkalarına, ama hayırlar, güzellikler hep Allah'a izâfe ediliyor. Deniyor ki, yerdekilere bir şer mi murad edilmiş, yoksa Rabbleri onlara bir hayır mı murad etmiş? Halbuki yerdekilere hayrı da, şerri de murad eden, hayrın da şerrin de yaratıcısı Allah'tır. Ama şöyle demiyorlar: "Allah onlara bir şer mi mu-rad etmiş, yoksa bir hayır mı dilemiş?" demiyorlar da, "Allah bir hayır mı dilemiş? Yoksa onlara bir şer mi murad edilmiş?" diyorlar. Çünkü kötülüğü, şerri yaratan da Allah'tır ama Allah'ın asla kötülüğe rızası yoktur. Burada işte böyle bir edep görüyoruz. Hırsızlık yapan kendi yaptı da, namaz kılana Allah imkân verdi de öyle kıldı gibi bir mânâ var burada.

Bunu bizim hayatımıza şöyle yansıtmaya çalışıyoruz: Konuşurken, otururken iki kişiden birisi daha dûn, daha aşağı olacaksa, daha zor durumda, daha kuru yerde, daha soğuk yerde olacak, daha kuru ve yavan yiyecekse o biz olmalıyız. Karşımızdaki daha iyi konumda olacak, ona nazaran biz daha aşağı konumda olacağız. Muhatabımızı daha iyi konumda tutacağız. Meselâ konuşma esnasında bir örnek vereceksek, örnekte kendimizi daha dûn noktada, karşımızdakini de daha üstün bir noktada örnekleyeceğiz.

Meselâ biri diğerine borç verdi gibi bir örneklemede borç veren konumundaki karşımızdaki, borç alan konumundaki biz olmalıyız. Niye borç

veren konumuna kendimizi örnekleyerek kendimizi yüce bir duruma getirelim? Veya meselâ birisi hastalandı da ötekisi onun ziyaretine gitti örneklemesinde hasta olan biz, ziyarete gelen de karşımızdaki muhatabımız olsun. Yani devamlı biz dûn noktada, karşımızdaki de daha üstün noktada olsun.

Meselâ karşımızdakilere sorarken: Bilmem anlatabildim mi? Becerebildim mi? diyelim. Anladınız mı? Anlayabildiniz mi? demeyelim. Hele hele: Anlamadın ki! Galiba anlayamadınız! filan asla demeyelim. Yani anlattığımız konu anlaşılamamışsa biz kendimize yönelik yapalım bu işi. Karşımızdakilerin anlayışlarının kıtlığını değil de bizim anlatışımızın yetersizliğine yoralım. Herhalde anlatamadım, bir daha tekrar edelim diyelim.

Bakın burada cinlerin üstünlükleri, cinlerin bilgi problemleri de hallediliverdi. Bakın semânın Allah tarafından şedit bekçilerle donatılması karşısında apışıp kalıyorlar. Bunun ne olduğunu, sebebinin ne olduğunu bilmiyorlar, bilemiyorlar. Bilemediklerini itiraf için de diyorlar ki: Biz bilmiyoruz, bilemiyoruz yerdekilere bir şer mi murad edilmiş, yoksa Rabbleri onlara bir hayır mı murad etmiş? Bu işin aslını, esasını araştırmaya koyuluyorlar da nihâyet Allah'ın son elçisinin peygamber olarak görevlendirildiğini ve kendisine Kur'an isimli bir kitabın verildiğini anlıyorlar. Sonunda o kerim elçinin okuduğu Kur'an'la tanışıyorlar ve işin aslını ancak o zaman öğrenebiliyorlar. İşte her şeyi bildiklerine inanılan cinlerin gerçek bilgisi bu kadardır.

Hattâ bakın cinlerin bilgi probleminin Sâd sûresinde şöyle anlatıldığını görüyoruz:

"Bunun üzerine Biz de, istediği yere onun buyruğu ile kolayca giden rüzgarı, bina kuran ve dalgıçlık yapan şeytanları, demir halkalarla bağlı diğerlerini onun buyruğu altına verdik."

(Sâd 36-38)

Bu âyetlerde anlatıldığına göre Rabbimiz cinleri Süleyman'ın (a.s) emrine vermişti. Süleyman (a.s), prangalara bağlanmış olarak onları Mescid-i Aksâ'nın yapımında çalıştırıyordu. Rivâyetlere göre Hz. Süleyman (a.s) gözlerinin önünde âsâsına yaslanarak vefat etmişti. Ama cinler inşaat bitene kadar O'nun vefat ettiğini bilememişler, nihâyet inşaat tamamlandıktan sonra âsâyı kurt yiyip de Süleyman'ın (a.s) vefat ettiğini anlar anlamaz tüm cinler sağa sola dağılıvermişlerdi. Bakın gözlerinin önünde bir peygamberin vefatını bile bilemiyor-lardı bu cinler. İşte cinlerin bilgisi bu kadardır.

Bundan sonra cinler kendilerini tanıtmaya başlıyorlar:

11. "Doğrusu aramızda iyiler de vardır, bundan aşağı bulunanlar da vardır. Biz, türlü türlü yolda olan topluluklardık."

Diyorlar ki, “bizim içimizde salihler de var, dûne salihler de vardır.” Buradaki “dûne salihîn” ifadesinin iki mânası vardır: Birincisi az salih, birazcık salih olanlar da var bizim içimizde. İkincisi de salih olmayanlar da var demektir. Bizim içimizde salihler de, az salih olanlar da, ya da salih olmayanlar da mevcuttur. Hepimiz böyle grup grup olmuşuz. Kimimiz önde, kimimiz arkada bölük bölük olmuşuz

Salih olmak esastır, ama cennete gitmek için sadece salih ol-manın da yetmeyeceğini, aynı zamanda “muslih” de olmamız gerektiğini biliyoruz. Yani cennete gidebilmek için sadece salih olup kendimizi kurtarmamız yetmeyecek, aynı zaman da başkalarını da cennete kazandırma, onları da salihleştirme adına ciddi bir kavganın içine gir-mek zorundayız.

12. “Yeryüzünde kalsak da Allah’ı aciz bırakamayacağımız, başka yere kaçsak da, O’nu aciz kılamayacağımız gerçeğini şüphesiz anladık.”

Bir de dinlediğimiz Kur’an’la, Kur’an sayesinde şunu da anladık ki, “Allah’ı yeryüzünde mümkün değil aciz bırakamayız.” Biz kim, Allah’ı aciz bırakmak kim? diyorlar. Cinler hakkındaki temel yanlışlardan birisi de bu muydu? Öyle zannetmiyorlar mıydı insanlar? Cinler her şeyi beceren, her şeye güç yetiren, güçlü kuvvetli varlıklardır. Sanki cinlerin gücü Allah gücüne eş. Onları Allah makamına oturtmamışlar mıydı insanlar tarih içinde? Halbuki bakın cinler diyorlar ki, ne üzerine giderek, ne de kaçarak Rabbimizden kurtulmamız mümkün değildir. Bırakın O’na bir şeyler yaparak karşı gelmeyi, kaçarak, saklanarak bile O’ndan kurtulmamız, O’nu aciz bırakmamız, O’na karşı gelmemiz asla mümkün değildir.

İşte cinlerin gücü. Onların insanlara karşı yapabilecekleri hiçbir şey yoktur. Yani ben Allah’a kulluğa karar vereceğim, Rabbime O’-nun istediği kulluğu icraya koyulacağım, hayatımı Allah için yaşayacağım, namaz kılacağım, oruç tutacağım, sonra da cinler de güçlü olacaklar ve benim kulluğumu bitirecekler. Ellerindeki bir makasla Rabbimle benim aramdaki kulluk ipini kesecekler ve benim kulluğumu engelleyecekler, bu asla mümkün değildir. Böyle beni onların tasallutundan koruyamayacak kadar aciz bir Allah da benden kulluk isteyecek, bu mümkün değildir. Onun içindir ki Allah’a kulluğa karar veren bir Müslümana onların yapabilecekleri hiçbir şey yoktur. İşte zaten bakın burada onlar hadlerini bilerek bunu çok açık bir şekilde itiraf ediyorlar.

13. “Şüphesiz, doğruluk rehberi olan Kur’an’ı dinlediğimizde ona inandık; kim Rabbine inanırsa, o, ecrinin eksiltileceğinden ve kendisine haksızlık edileceğinden korkmaz.”

“Biz hidâyet rehberi olan Kur’an’ı dinleyince, duyar duymaz hemen iman ettik.”

Kim de Rabbine iman ederse onun için ne cin işinden, ne de şeytan işinden korkmasına gerek yoktur. Ya da Allah'a inanan kişi ne hakkının eksiltilmesinden, amellerinin zayi olmasından, ne de kendisine zulmedilmesinden korkmasına gerek yoktur. Çünkü Allah'ı dinleyen, Allah'ın koruması altına giren bir kimseye ne cinlerin, ne de şeytanların yapabilecekleri hiçbir şey yoktur. Ancak kişi eğer Allah'a kulluktan uzaklaşır, Allah'ın korumasından çıkarsa artık cinler de, şeytanlar da ona istedikleri zararı verebilirler.

14. "İçimizde, kendini Allah'a vermiş olanlar da, yazık edenler de vardır. Kendini Allah'a veren kimseler, işte onlar, doğru yolu arayanlar, ona lâyık olanlardır."

Bizim Müslümanlarımız, Allah'a teslim olanlarımız da var, ama huysuz, zulmeden, kötülük yapanlarımız da vardır. Müslüman olanlarımız öyle yattıkları yerden Müslüman olmamışlar da "taharrav raşa-da" yapmışlardır. Yâni rüştü aramışlar, taharri etmişler, araştırmışlar, soruşturmuşlar de öylece hidâyete ulaşmışlardır. Bakmışlar ki gökyüzünde garip şeyler oluyor. Bakmışlar ki semânın kapıları şedit bekçilerle donatılmış. Daha önceleri kendilerine tanınan manevra imkânları ellerinden alınmış. Bir gariplik olduğunu anlayarak bunun sebebini anlayabilmek için acaba bu nedir? Acaba bu neyin nesidir? diyerek aramaya, araştırmaya koyulmuşlar ve nihâyet bu taharrinin sonucunda vahiyle tanışmışlar. Aramalarının sonucunda vahye ulaşmışlar, kitapla tanışmışlardır.

Öyleyse eğer bugün bizler de rüşte ulaşmak istiyor, hakkı bul-mak, hidâyeti elde etmek istiyor, ya da iyi bir Müslüman, vahiy Müslü-manı olmak istiyorsak başka çaresi yok yattığımız yerden buna ulaşmamız mümkün değildir. Bizler de aynen Allah'ın mükellef kulları cinler gibi hakkı taharri etmek, aramak, araştırmak ve bulmak zorundayız. Vahiyle tanışma gayreti içine girmek zorundayız. Vahiyle tanışmak, vahyi dinlemek, vahye zaman ayırmak zorundayız, bunun başka yolu yoktur.

Sırat-ı Müstakime ulaşmanın yolu; sırat-ı müstakimi bulmayı, sırat-ı müstakimde olmayı arzu etmek, bu konuda yegâne hidâyet e-diciye yönelmek gerekmektedir.

"De ki, doğrusu Allah dilediğini saptırır ve kendine yöneleni doğru yola eriştirir."
(Ra'd, 27)

Bu yönelişin sadece yöneliş olarak kalmaması, bir anlamda "mücahede" niteliğine ulaşması, yönelişte ısrar ve samimi davranıl-ması da gereklidir.

"Bizim uğrumuzda cihad edenleri, elbette yollarımı-za eriştireceğiz."
(Ankebût, 69).

Bu, bir anlamda da "Allah rızası peşinde olmak" demektir. Böylesi, köklü bir niyet ve hareket içinde olanlar hakkında Allah şöyle buyurmaktadır:

"Gerçekten size Allah'tan bir nur ve açık bir kitap geldi. Onunla, Allah, rızâsının peşinde gidenleri esenlik yollarına iletiyor ve onları, kendi izniyle karanlıklardan aydınlığa çıkarıp dosdoğru bir yola ulaştırıyor."
(Mâide,16)

15. "Kendilerine yazık edenlere gelince; onlar ce-hennemin odunları oldular."

Ama bizim zalimlerimize gelince onlar cehenneme odundurlar, cehennemin yakıtıdırlar. Cinler bile isyan edip kulluktan çıkınca cehenneme gideceklerse, onlara itaat eden, onlara kulluk yapanların, onları dinleyenlerin durumlarını siz düşünün. Cinler böyle olunca onların çömezleri durumundaki cincilerin durumlarını varın siz düşünün.

Arkadaşlar, böylece Rabbimizin bu sûrede bize anlattığı vahiy birimlerinden birisi burada sona erdi. Sûrenin başında dedim mi, demedim mi? bilmiyorum ama Rabbimiz bu sûrede bize dört bölüm, dört konu anlatıyordu. Bunlardan birinci bölüm cinlerle alâkalı konunun anlatıldığı bölümdü ve burada bu bölüm sona eriyor. Bundan sonra üç bölüm, üç konu daha anlatılacak.

16-17. "Ama doğru yola girmiş olsalardı, onları bu hususta denememiz için onlara bol su içirirdik; kim Rabbini an-maktan yüz çevirirse, Rabbi onu gittikçe artan bir azaba uğratır."

Gerçekten ister cinlerden olsun, isterse insanlardan olsun, mükellef varlıklar, Allah'ın kulları, Kur'an'ın muhatabı olan varlıklar eğer sırat-ı müstakimde, dosdoğru yol üzerinde olmaya çalışırlarsa, ya da yol üzerinde dosdoğru gitmeye çalışırlarsa Biz onlara bol bol rızıklar verirdik, diyor Rabbimiz. Öyle olsalardı, öyle yaşasalardı Biz bol bol sular verirdik onlara. Ama bizim onlara böyle bol bol rızıklar yağdırmamız onları şımartmasın, yani onlar imtihanı kazandılar da onun için verilmiyor bunlar7 Biz bu verdiklerimizle insanları imtihan ediyoruz. İmtihan etmek, denemek için veriyoruz bunları size.

Kim ki Allah'ın zikrinden, Allah'ı anmaktan, Allah'ı ve Allah'ın hayatın her bir konumunda istediği kulluğu hatırda canlı tutmaktan, Allah'ın dediklerini, Allah'ın âyetlerini hafızada hep canlı tutarak gereğini yerine getirmekten, ona göre hayatını düzenlemekten iraz eder, yüz çevirirse, onu çok çetin bir azaba

sulûk ettiririz, buyuruyor Rab-bimiz. Onu zorlarız, o azabın, o zorluğun içine sokuveririz, buyuruyor.

Allah iki türlü imtihan eder. Bazen vererek imtihan eder, bazen de alarak imtihan eder. Bunun ikisi de imtihandır. İkisi de denemedir, ama Rabbimizin alarak imtihan etmesi her zaman vererek imtihanından daha kolaydır. Meselâ çocuk vererek imtihan etmesi, mal, sıhhat, makam, başarı vererek imtihan etmesi bütün bunları alarak imtihan etmesinden bizim açımızdan daha iyi, daha kolay gibidir. Ama aslında iyi düşünürsek kaybetme ihtimali daha fazla olan imtihanlardır. Onun içindir ki bizler sürekli şöyle dua ederiz: "Aman ya Rabbi! Kıtlıktan, yokluktan, fakirlikten, hastalıktan sana sığınırız!" Meselenin öteki veç-hesiyle düşündüğümüz zaman aslında vererek imtihan kişinin kaybının başlangıcıdır.

Bollukla yapılan imtihan ötekisinden çok daha tehlikeli, çok daha zor bir imtihandır. Çünkü En'âm sûresinin de anlattığına göre Rabbimizin darlıkla, sıkıntıyla yaptığı imtihan, insanın kalbini yumuşatıp onu Allah'a çevirmesi açısından onu başarmak belki kolaydır, ama bu bollukla yaptığı imtihan insanların şımarıklılığını, müstekbirliğini artırdığı için, insanı eyvallahsız hale getirdiği için bunu başarmak gerçekten çok zordur. Birinde sabır, diğerinde şükür gerekir. Allah, sıkıntıya sabır, bolluk karşısında da verilen nîmetler cinsinden şükür ister.

En'âm'da şöyle buyrulur:

"Şüphesiz ki senden önce ümmetlere peygamberler göndermiştik; onları yalvarsınlar diye darlık ve sıkıntılara sokmuştuk. Hiç değilse onlara şiddetimiz geldiği zaman yalvarıp yakarmalı değil miydiler? Lâkin kalpleri katılaştı, şeytan da yaptıklarını onlara güzel gösterdi."
(En'âm 42, 43)

"Önceki peygamberlerin toplumları Allah'a ve elçilerine küfrettiler de onlara merhametimizden dolayı akılları başlarına gelsin de bize dönmeyi anlasınlar diye Biz onları fakirlik, kıtlık, açlık, geçim darlığı, hastalıklar, çeşitli afetler ve zaruretlerle yakalayıverdik. Onları ka-bukları yırtılsın da tevhid açığa çıksın diye türlü türlü sıkıntılara sokuverdik ki. Küfürden şirkten vazgeçsinler de iman etsinler diye. Sığınacak kapıları kalmasın da Bize sığınsınlar diye. Yalvaracak, başvuracak, dövecek kapıları kalmasın da Bize yalvarıp yakarsınlar diye. A-ma şeytan onlara amellerini süslü gösterdi de hayrı şer, şerri hayır, iyiliği kötülük, kötülüğü iyilik gösterdi de onlar adam olma, uyanma istidatlarını kaybettiler."

"Onlar ne zaman ki kendilerine hatırlatılanları unuttular, biz de onlara her şeyin kapısını açıverdik. Onlar kendilerine verilenlerle sevinip coşmaya başlayınca da ansızın onları yakaladık da umutsuz kalıverdiler."
(En'âm 44)

Allah önce birbiri ardından uyarıcılar, belâlar ve musibetler gönderir, fırsatlar yaratır, tembihlerde bulunur. Eğer onlar kendilerine gelen bu uyarılara aldırış etmez ve tüm bu şiddetler onların kalplerini yumuşatmaz, o sıkıntılardan ibret alıp Rabblerine dönmezlerse, o za-man da Allah onlara her şeyin kapılarını açıverir. Allah diyor ki, "onlara her şeyin kapılarını açıveririz. Öyle bir bolluk, öyle bir refah, öyle bir hürriyet veririz ki tüm engelleri, tüm sıkıntıları kaldırıveririz. Paralar, mallar, mülkler, servetler, altınlar, gümüşler, atlar, arabalar, marklar, dolarlar her taraftan üzerlerine yağmaya başlayıverir. Ne arzu ederlerse önlerinde, ne ararlarsa bulabilecek, ne isterlerse yapabilecek hale gelirler. Hastalık, dert, sıkıntı, açlık, fakirlik hiçbir dertleri, hiçbir sıkıntıları kalmayıverir. İşleri açılır, ev alır, dükkan alırlar, milletvekili, bakan, dekan, YÖK başkanı olurlar, dünya nîmetleri adına Cenâb-ı Hak bütün kapıları açıverir. Ferahlanır, ne oldum delisi olurlar. Bütün bunları kendilerinin yaptığını iddia ederek takdiri unutuverirler.

Bu da ayrı bir imtihan, bolluk da ayrı bir imtihandır. Adam seyyar satıcı olarak, üç tekerlekliyle işe başlar, sonunda Vehbi Koç, Sakıp Sabancı oluverir. Cenab-ı Hak'tan hayırlısını istemek zorundayız. Çünkü Allah verir ama, bazen bu verdikleriyle kendisini unutturuverir. Bu da ayrı bir imtihandır, bunu hiçbir zaman hatırımızdan çıkarmamalıyız. Açılan her kapı, verilen her imkân eğer bize Allah'ı unutturuyorsa, o zaman korkmak zorundayız.

"Onlara her şeyin kapılarını açıveririz de, hiçbir kayıt, hiçbir kaygı duymaz olurlar. Her türlü nîmetlerin, refahın, bolluğun içine gö-mülürler. Bütün bu nîmetleri kendilerine lütfedene şükretmeyi akıllarının ucundan bile geçirmeden, kalpleri nîmet vereni anmadan, nîmet vericiden korkmadan sanki her şey kendilerininmiş gibi keyif çatmaya başlarlar. Gel keyfim gel demeye başlarlar. Zevklere dalarlar. Şehvetlerinin peşinde solucanlar gibi kıvranmaya başlarlar. Sanki tüm bu nî-metler kendilerininmiş, sanki ölüm gelmeyecekmiş, sanki âhiret, hesap, kitap yokmuş gibi coşar, taşarlar da:

"Kendilerine verilenlerle sevinip coşmaya başlayınca da ansızın onları yakalayıveririz de İblis gibi oluverirler."

Tüm ümitlerini yitirmiş, ümitsizlik ve mahrumiyet içinde donakalırlar. Sonsuz bir acı, onulmaz bir hasret içine gömülüverirler. İşte Nuh kavmi, işte Hûd kavmi, işte Lût kavmi, işte Sâlih'in (as) toplumu, işte Roma, işte

Firavunlar, işte Nemrutlar ve işte Amerika, Almanya, Fransa… Allah her şeyin kapılarını açıvermiş ve işlerini bitirmiş bunların.

Burada, Cin sûresinde anlatılan ikinci konu da sona eriyor. Bundan sonra Rabbimiz üçüncü konuyu anlatacak:

18. "Mescitler şüphesiz Allah'ındır, öyleyse oralarda Allah'a yalvarırken başkasını katmayın."

Muhakkak ki Mescitler Allah'ındır. Mescitler Allah sebebiyle vardır ve mescitlerin varlığı, fonksiyonu, sizin onlarla münasebetiniz Allah sebebiyledir. Onlarla münasebetinizin ölçüsü Allah sebebiyledir. Hani ***"İnna Lillah ve inna ileyhi raciun"*** vardı ya. Biz Allah'ınız, biz Allah'a aidiz, biz Allah'tanız. Biz Allah'tan geldik, Allah'a dönüyoruz. Varlığımız, varlığımızın sebebi Allah'tan dolayıdır, Allah sebebiyledir diyorduk ya, işte buradaki ifadede sanki aynen böyledir. Mescitler Allah'ındır, Allah sebebiyledir.

Dikkat ederseniz burada mescit değil, mescitler, çoğul bir ifade kullanılmaktadır. Bu sûre Mekke'de İslâm'ın başlangıç yıllarında geldiğine göre biliyoruz ki henüz Medine'deki mescit yoktur. Sadece Mekke'deki Mescid-i Haram vardır. Kudüs'teki Mescid-i Aksâ'nın varlığını ve fonksiyonunu henüz Müslümanlar bilmiyorlardı. Sonradan yeryüzünün çeşitli bölgelerinde Müslümanların inşa edecekleri mescitlerin esemesi bile yoktu o dönem. Ama kıyâmete kadar tüm insanlığın hayatını düzenleyecek bir düstur kitabı olan kitabımızın bu âyeti «f¬%@«K«W²7! buyurarak çoğul bir ifade kullanmıştır. O halde âyet-i kerime bize tüm arzı, tüm arz mescitlerini anlatmaktadır. Kıyâmete kadar yer-yüzünde inşa edilecek tüm mescitleri anlatmaktadır.

Tüm yeryüzü mescittir bizim için. Tüm arz Allah'ın secdegâ-hıdır. Tüm yeryüzü Allah'a secde etme makamıdır. Secde, Allah'a bo-yun bükmek, Allah karşısında, Allah'ın emirleri karşısında boyun eğmek, Allah'ı dinlemek, O'nun dediklerini kabul etmek anlamlarına gelince, o zaman tüm arzda, hayatın her bir konumunda, hayatın her bir alanında yalnız Allah'ı dinleyecek, sadece O'nun emirlerini uygulayacağız demektir.

"Öyleyse ey kullarım! Yeryüzünün hangi bölgesinde, hangi mekânında, hangi makamında olursanız olun, evinizde, çarşınızda, dükkanınızda, büronuzda, mektebinizde nerede olursanız olun tüm secdelerinizi sadece Allah'a yapın! Sadece Allah'a secde edin! Tüm kabullerinizi, tüm inkıyatlarınızı, tüm kulluklarınızı, tüm boyun büküşlerinizi sadece Allah'a gerçekleştirin! Sadece Allah'ı dinleyin! Sadece O'nun emirlerine boyun bükün ve sadece O'nun yasalarını uygulayın! Sadece O'nu razı etmeye yönelin! Ama sakın ha sakın:

Allah'la beraber başkalarına dua etmeyin! Allah'la beraber başkalarını, başka İlâhları çağırmayın! Çağrıştırmayın!"

Duanın öz Türkçe'si çağırmak, çağrıştırmak demektir. Tedaî yani çağrışım da buradan gelmektedir. Bir kişi sosyal, siyasal, ekonomik, bireysel ya da toplumsal bütün dertlerinde, problemlerinde o problemlerin çözümü konusunda ilk aklına getirdiği, kafasında ilk çağrıştırdığı kimse, neyse kişi işte ona dua ediyor demektir.

Farz edin ki bir adamın bir problemi var, ya da bir konuda bir karar vermesi gerekiyor. İşte bu probleminin çözümünde ya da vereceği karar konusunda ilk defa kimi imdadına çağırıyor, ilk defa kimi ve neyi hatırlıyor, kimin çözüm önerisi kafasında canlanıyor, kime ilk de-fa baş vuruyorsa, kimi çağırıyor, çağrıştırıyorsa işte o kişi ona dua e-diyor demektir. Neyi problem edindi adam? Meselâ karısıyla geçimsizliğini mi? Nereden kazanıp nerelerde harcayacağını mı? Çocuklarını nasıl eğiteceğini mi? Hangi okulda okuyacağını, hangi mesleği seçeceğini, evini nasıl tefriş edeceğini, nasıl bir hukuktan yana olacağını, nasıl giyineceğini, sofrasında nelerin bulunup, nelerin bulunmaması gerektiğini mi dert edindi adam? İşte dert edindiği bu probleminin çözümü konusunda ilk defa neyi ve kimi aklına getirdi? Kimin çözüm önerisine baş vurdu? Kimin çözüm önerisi kafasında canlandıysa, işte kişi ona dua ediyor, onu çağırıyor, onu çağrıştırıyor demektir.

Dua, tedai, çağrışımı burada biraz daha tanımak zorundayız. Çünkü bu gerçekten önemlidir. Kur'an-ı Kerîm'de insanlardan pek ço-ğunun Allah'tan başkalarına dua ettikleri, Allah'tan başkalarını çağırıp çağrıştırdıkları anlatılır ve ısrarla mü'minler bundan men edilir. Bunu anlatan çok âyet vardır Kur'an'da.

Meselâ ***"Soba"*** dediğimizde, bu ifade neler çağrıştırıyor? Neler geliyor aklınıza? Bu kelimeyi söyleyince işte soğuk, kar, buz, kış günü, odun sobası, elektrik sobası, ateş, kestane filan geliyor değil mi aklınıza? Veya işte sobanın etrafında oluşturduğunuz kış sohbetleri, soba borusu, baca gibi şeyler geçiyor gözünüzün önünden değil mi? Veya meselâ ***"Çay"*** denilince Rize'den başlıyoruz, çay tar-lalarına, çay fabrikalarına, çay bardaklarına, çaydanlıklara kadar, kaşık, şeker, dem, demlik, demlenme gibi şeyler geliyor değil mi hatırımıza?

Peki hidâyet, yol göstericiliği, hayat programı denilince ne çağrıştırıyor kafanız? Kimi çağrıştırıyor? Veya bu konularda kimin önerileri, kimin kıstasları geliyor aklınıza? Hastalık denilince kimin şifa önerileri geliyor ilk defa aklınıza? Allah ve Resûlü'nün önerileri mi, yoksa müşrik tıbbın önerileri mi geliyor? Hangisi canlı kafanızda? Veya meselâ rızık, rızık verme, hayata hakim olmak, hakimiyet, hayata yön vermek, çocuğun eğitimi, kazanmak, harcamak, kılık-kıyafet, giyim-kuşam denilince kimi hatırlıyorsunuz? Kimlerin çözüm önerileri aklınıza geliyor? Eğer tüm bu problemlerin çözümü noktasında ilk defa ak-lınıza

Allah geliyorsa, ilk defa Allah'ın çözüm önerileri, Allah'ın âyetleri, Allah'ın emirleri, Allah'ın o konudaki dediklerini hatırlayabiliyorsanız siz Allah'a dua ediyor, Allah'ı çağırıyor, çağrıştırıyorsunuz demektir.

O zaman dua edilen, dâvet edilen, dâvetiye çıkartılan sadece Allah demektir. Ama eğer Allah'la beraber başkalarını da hatırlıyor, başkalarının çözüm önerilerini de çağırıyor, ya da bazen Allah bazen de başkaları çağrılıyor, veya meselâ bazı konularda Allah, bazı konularda da başkaları çağrıştırılıyorsa bunun adına da şirk denir, Allah korusun. Meselâ adam sabah namazının farzının kaç rekat olduğu konusunu Allah'a soruyor, o konuda sadece Allah'ı çağırıyor, Allah'ı aklına getiriyor ama hukuku konusunda, eğitimi, kılık-kıyafeti konusunda başkalarını çağırıyorsa işte bu şirktir.

19. "Allah'ın kulu Muhammed, O'na yalvarmak, namaz kılmak için kalkınca, nerdeyse çevresinde keçeleşirler, birbirlerine girerlerdi."

Abdullah kıyam edince. Rasulullah Efendimizin Kur'an-ı Kerîm'de zikredilen beş isminden birisi de Abdullah'tır. Abdullah, Müzzemmil, Müddessir, Ahmed ve Muhammed. Kimilerine göre Taha ve Yâsîn de Rasulullah Efendimize hitap olduğuna göre bunlar da onun isimleridir.

Abdullah kıyam ettiğinde, Abdullah doğrulduğunda, Abdullah dinle ayağa kalktığında, diniyle doğrulduğunda veya dinini doğrulttuğunda. Ama ˜Y2²G«< dua etmeye yönelik doğrulduğunda, Rabbine dâvetiye çıkarıp, Rabbinin arzularını çağırıp, çağrıştırıp O'nun dinini ayağa kaldırmak, O'nun arzularını egemen kılmak için doğrulduğunda veya hayatını düzenleyecek Rabbinden mesaj alacağı namaza doğrulduğunda, namaz için doğrulduğunda yani kıyam ettiğinde, kıyamı gerçekleştirdiğinde, kıyama kalktığında. Allah'ın Resûlü kıyama kalktığında:

Hemen neredeyse onun etrafında keçeleniverecеklerdi. Sanki onun etrafında böyle iç içe giriverecekler, üst üste yığılıverecеklerdi. Sanki kıyam eden Allah Resûlü'nün üzerine üşüşüverecеklerdi.

Bunun bir kaç mânâsı vardır:

1- Allah'ın Resûlü namaz kılmak için doğrulduğunda onu dinleyen, onun okuduğu Kur'an'la tanışan cinler, "acaba ne oluyor? Acaba ne yapıyor peygamber? Acaba ne okuyacak? Acaba bu kıyamın hedefi ne? diye merak içinde Rasulullah Efendimizin yaptığını görebilmek, okuduğunu duyabilmek için onun çevresinde âdeta keçeleşiverecekler, sanki onun üstünü örtüverecekler, birbirlerinin üstüne bini-verecekler veya iç içe giriverecekler. Cinlerin o andaki durumları anlatılıyor.

2- Kâfirlerin durumu anlatılmaktadır. Onlar da bu işin peşindeydiler ya. Namaz imanın eylemiydi ya. Namaz imanın ispatı, namaz imanın kıyamıydı ya.

Namaz kişinin imanının dışa yansıyan bölümüydü ya. Namaz imanın tezahürü ve görüntüsüydü ya. İşte Abdullah i-manını dışa taşımak, taşırmak, imanını ilân etmek üzere namaza doğrulduğunda, tüm kâfirler bunun mahiyetini öğrenmek için meraklarından onun etrafında yığılıveriyorlardı.

3- Kâfirler, zalimler imanını açığa vuran, imanının ilânı olan namazı gerçekleştiren Abdullah'ın bu imanını, bu dâvetini yok edebilmek, boğabilmek için onun üzerine çullanıyorlardı. Çünkü kâfirler, müşrikler o günlerde namazın peşindeydiler. Bir kişinin inanıp inanmadığını namazla anlayabiliyorlardı. Öyle değil mi? Bir adamın mü'-min olup olmadığını sadece bir namaz vakti içinde anlamak mümkündür. Çünkü kişi bu süre içinde mutlaka namaz kılacak ve imanını dışa vuracaktır. Namaz mü'minin kimliğini okuma makamıdır. Onun içindir ki o günlerde kâfirler namazın peşindeydiler ve Abdullah namaza doğrulduğunda kâfirler onun çevresini sarıyorlar, onu bu işten engelleyebilmek, onun kıyamını bitirebilmek için hileler, tuzaklar düşünüyor, komplolar kurmaya çalışıyorlardı.

4- Abdullah sosyal hayattaki kıyamın maketi olan namaza doğrulduğu, öteki kıyamın zeminini hazırlamak üzere namazın kıyamını gerçekleştirdiği zaman çevresindeki mü'minler onun etrafında neredeyse keçeleşivereceklerdi. Yani neredeyse önderlerini, liderlerini düşmanlarından gelebilecek bir tehlikeye karşı koruyabilmek için onun etrafında etten kemikten bir kale oluşturuveriyorlardı.

Kıyama inanan kişi, bu imanını eyleme dönüştürmeyi becerince, tüm insan ve cin kâfirlerince hedef tahtası haline gelirken, beri ta-rafta tüm insan ve cin mü'minlerinin desteğini de elde etmiş olacaktır. Ama buna inanan kişi sadece inanmış, ama bu imanını eyleme dönüştürmemişse, onun başı derde girmeyecek, silik şahsiyetli birisi o-larak rahat bir hayat yaşayabilecektir.

5- Abdullah kıyama kalktığında, kıyamı gerçekleştirdiğinde, etrafında yığınlarla gönüllü yiğit bulabiliyordu. Yani kıyama inanan kişi bu imanının eylemini gerçekleştirmek üzere kıyama kalktığında etrafında yığınlarla taraftar bulacaktır. İnsanlar etrafında keçeleşeceklerdir onun. Bunun örneklerini yakın tarihimizde çok gördük. Uzağa gitmeye gerek yok, koskoca Rus ordusuna karşı dört kişiyle başlayan bir Afgan kıyamının sonucunu biliyoruz.

Demek ki bizler de imanlarımızın eylemini gerçekleştirmek ü-zere kıyama yönelirsek, unutmamalıyız ki kimileri bizi destekleyecek, kimileri de kösteklemeye çalışacaktır. Ama inanır ve imanın eylemini gerçekleştirmezsek işte şu anda yaşadığımız gibi yaşar gideriz. Destekçimiz de olmaz, köstekçimiz de.

Meselâ bir kadın örtünmeye inanıyor. İşte bu kadın bu imanının eylemini gerçekleştirmek üzere kıyamı gerçekleştirip örtünüverdi mi, elbette çevresinden kimileri destekleyecek, kimileri de köstekleyecektir. Ama örtünmesi gerektiğine inanıp bu imanının eylemini, kıyamını gerçekleştirmese, hiç de böyle şeyler olmayacaktır.

20. "Ey Muhammed! De ki: "Ben sadece Rabbime yalvarırım ve O'na kimseyi ortak koşmam."

"De ki ey peygamberim! Ben sadece Rabbime dua eder, sadece Rabbime dâvetiye çıkarır, sadece Rabbimi çağırır, çağrıştırırım! Hasta olup yatınca, beynim bulanıp karnım ağrıyınca, aç kalıp yorulunca, hanımlarımla, çevremle bir problemim olunca hayatımın tüm problemlerinde ben sadece Rabbime dua eder, Rabbimi çağırır, Rab-bimi çağrıştırırım!"

Meselâ bir kralın, bir devlet başkanının özel bir berberi, özel bir doktoru, özel bir tamircisi, veya özel bir terzisi olsa. Şimdi bu kralın bu konulardan herhangi birisiyle alâkalı bir problemi olsa ne yapar? Kimi çağırır? Kimi çağrıştırır? İlk defa kimin çözümüne müracaat eder? Elbette o konuyla alâkalı adamını çağırır değil mi sarayına? Meselâ giyim problemi varsa, elbette kendi terzisini, yemek problemi var-sa kendi aşçısını çağırır değil mi? İşte dua budur. İşte burada deniyor ki, "Peygamberim! De ki, ben sadece Rabbime dua ederim. Problemlerimin çözümünde sadece Rabbimi çağırırım, Rabbimin âyetlerini, Rabbimin çözüm önerilerini kafamda çağrıştırırım."

"Rabbimle beraber başkalarını da çağırarak asla şirke düşmem. Rabbimin çözüm önerilerinin yanında başkalarının yasalarını da çağırarak asla şirke düşmem de peygamberim. Ne Rabbimle birlikte başkalarını çağırırım, ne de hayatımın bazı konularında Rabbimi, öteki konularında başkalarını çağırarak şirke düşerim!"

Peki bu âyetler ışığında kendimizi bir yargılayalım. Acaba şu anda bizler neyi ve kimi çağırıyoruz? Herhangi bir problemle karşı karşıya kaldığımızda o problemin çözümüyle alâkalı kimlerin çözüm önerilerini çağırıyoruz? İlk defa kimi hatırlıyoruz? Allah'ın âyetleri hemen aklımıza gelecek kadar kafamızda canlı mı? Allah'ın çözüm önerisi olan âyetleriyle ilgimiz ne kadar? Allah için bunu bir düşünelim. Bir de şunu de ki peygamberim:

21. "De ki: "Ben size zarar vermeye de, iyilik yapmaya da kadir değilim."

"Yani ben ne bizzat sizi rüştte, hidâyette tutabilirim, ne de size herhangi bir zarar verebilirim! Benim size zarar vermeye de, fayda sağlamaya da gücüm yetmez. Bunun ikisi de Allah'a mahsus şeylerdir. Hidâyete ulaştırma da, rüşte iletme de, zarar verme de sadece Rabbime aittir. Ne ben yapabilirim bunu, ne de cinler. Allah'tan başkası yapamaz bunu."

Sûrenin önceki bölümlerinde cinlerin güç problemi anlatılmıştı, bakın burada da insanların en üstünü olan bir peygamberin gücü ortaya konuyor. Zaten Kur'an'ın tüm hedefi budur. Kur'an, kulluğun sadece Allah'a ait olduğunu, O'nun dışında ne cin, ne insan, ne peygamberin kulluğa lâyık olmadığını anlatmak için gelmiştir. Kur'an'ın geliş sebebi de, peygamberin geliş sebebi de işte budur.

"Sakın ha beni gözünüzde büyütüp Rabbime yapmanız gerekenleri bana yapmaya kalkışmayın. Allah'la beni karıştırmayın. O'na dua edecek yerde bana dua etmeyin. O'na sığınacak yerde, hidâyeti, rüştü ve zararı sadece O'ndan bekleyecek yerde benden beklemeye kalkışmayın." Başka:

22. "De ki: "Beni kimse Allah'a karşı savunamaz ve ben O'ndan başka bir sığınak bulamam."

"Şunu da bilin ki beni Allah'tan hiç kimse kurtaramaz ve ben Allah'tan başka sığınacak bir melce, bir kucak da bilmiyorum! Sizin gibi bir insan, bir kul olarak ben Rabbimden başka ne bir sığınak, ne bir barınak bilemiyorum, bulamıyorum. Ben böyle yaparken siz ne yapmaya çalışıyorsunuz? Beni Rabbime ortak tutmaya, bana bende olmayan güç, kuvvet izafe etmeye mi kalkışıyorsunuz? Yapmayın bu-nu."

23. "Benim yaptığım yalnız Allah katından olanı, O'nun gönderdiklerini tebliğdir. Allah'a ve peygamberine kim karşı gelirse ona, içinde sonsuz ve temelli kalınacak cehennem ateşi vardır."

Kur'an-ı Kerîm'de peygamberin fonksiyonunun ne olduğunu, ne olmadığını en güzel bir biçimde anlatan bölümlerden birisi bu bölümdür.

"Ben sadece Rabbime dua ediyorum. Ben sadece Rabbime kulluk ediyorum. Bir kul olarak benim işim Rabbimin bana ve size u-laştırılmak üzere gönderdiği hayat programını, yaşam biçimini bizzat kendim yaşamak ve size ulaştırmak, tebliğ etmek ve bu kulluğun nasıl uygulanacağını bizzat size göstermek, örneklemektir." İşte Allah'ın tüm kutlu elçilerinin söylediği, yaptığı budur. Bunun içindir ki peygambere ya Nebi, ya da Resul denir. Nebî haberci, Resul de elçi demektir. Allah'tan haber getirici olarak peygamberin adı Nebi, ümmetine, toplumuna örnekliliği yönüyle de ona Resul denir. Yani peygamberin Allah'la ilişkisinden, haberciliğinden ötürü adının Nebi, insanlarla ilişkisinden dolayı da Resul olduğunu biliyoruz.

Kim ki Allah'a ve Resûlü'ne isyan ederse onun yeri cehennemdir ve orada ebediyen kalacaktır. Yazıklar olsun Peygamberi sadece bir posta memuru veya posta kutusu kabul edenlere. Eyvahlar olsun Peygamberi sadece Nebi, yani haberci zannedip onun Resullüğünü, elçiliğini görmezden gelenlere. Sormak

lâzım bu adamlara: A-caba bu âyette anlatılan peygambere karşı gelmek, peygambere isyan etmek ne anlama gelecektir? Ne diyecekler bu âyete?

Bakın Rabbimiz diyor ki, "kim Allah'a ve peygambere isyan e-derse. Yani Allah'ın dediklerini dinlemeyerek ve de peygamberin sünnetine, uygulamalarına, örnekliliğine karşı gelirse o mutlaka cehenneme gidecek ve ebediyen oranın konuğu olacaktır."

24. "Sonunda, kendilerine söz verileni gördükleri zaman, kimin yardımcısının daha güçsüz ve sayısının daha az olduğunu bileceklerdir."

Orada bu adamlar ateşi gördüklerinde, ateşi boyladıklarında, cehenneme yuvarlandıklarında anlayacaklardır. Neyi anlayacaklar? Kim daha azmış? Kim daha çokmuş? Kim daha güçlüymüş? Kim daha güçsüz ve zayıfmış? Kimin sayısı azmış? Kimin sayısı daha çokmuş? işte o zaman bunu görüp anlayacaklar.

Vah Müslümanlara! Sanki nüfus sayımcıları olmuşlar. Çok şükür üç olduk, beş olduk, sekiz olduk hadi bakalım demeden yanalar. Halbuki bir ülke, bir bölge düşünün. Meselâ New York. Kaç Müslüman var orada? Sekiz kişi, on kişi. Peki bunlar çok mu azlar sizce? O yarın belli olacak. Kim azmış, kim çokmuş? Bunu cehennemi görünce anlayacaklar. Kim daha zayıfmış? Kim daha güçlüymüş? Kimin sayısı azmış? Kimin sayısı çokmuş? Kimin yardımcısı güçlü, kimin yardımcısı zayıfmış? Bunu yarın anlayacaklar, diyor Rabbimiz. Ama maalesef bunu anlayamayan Müslümanlar iman zaafına düştüklerinden, cahilî güç anlayışlarına sarılmış nüfus sayımcıları olmuşlar. Sanki çoğalma, azalma görevlileri. "Aziz efendim! Zayıfız! Güçsüzüz! Mustaz'afız ne yapalım?" derdindeler. Çok mu, az mı olduklarını yarın anlayacaklar. Kim azmış, kim çokmuş? Kimin yardımcısı güçlü, kimin yardımcısı güçsüzmüş, bunu yarın anlayacaklar.

Allah'la beraber olan bir tek mü'min aslında tüm dünyadan güçlüdür. Allah'a inanan bir tek mü'min aslında Âdem'le beraberdir, Nuh'la beraberdir, tarihin derinliklerinde tüm peygamberlerle, tüm me-leklerle ve tüm mü'minlerle beraberdir. Çünkü iman ehli asla yalnız değildir. Allah'a inanmış bir tek mü'min karşısında bütün dünya dize gelecektir. Ama yeter ki o mü'min kimlerle beraber olduğunun, kimin safında bulunduğunun farkında olabilsin. Kimin safında olduğunu an-layan, yardımcısının Allah olduğunu bilen ve buna iman eden bir mü'-min karşısında bütün dünya küçülecektir. Kendisinde tüm dünyaya meydan okuma cesaretini bulabilecektir.

Öyleyse ey Müslümanlar! Sakın ha sakın bulunduğumuz yerde, bulunduğumuz ülkede azdık, mustaz'aftık, güçsüzdük, yapamıyorduk, beceremiyorduk demeyin. Azlığınızın ezikliği içine düşmeyin. Azlık psikozu

içine düşmeyin ve kimin safında olduğunuzu düşünün. Yardımınızda olan Allah'ın gücünü, kuvvetini bir düşünün.

Bu âyetiyle Rabbimiz kendi safındaki mü'min kullarına böylece bir destek, onların düşmanlarına da bir tehdit oluşturuyordu. Müslümanlara, "kimin safında olduğunuzu bir düşünün" buyururken, kâfirlere de sizler kiminle savaşa tutuştuğunuzu bir anlayın denilmektedir.

25. "Ey Muhammed! De ki: "Size söz verilen yakın mıdır, yoksa Rabbim onu uzun süreli mi kılmıştır ben bil-mem."

Ne bileyim ben? Nereden bilebilirim ki? Size vaad olunan gün yakın mı, uzak mı nerden bileyim! Rabbinizin hayat programını yok farz ederek bir hayat yaşamanızın, Rabbinize isyan etmenizin karşılığı olarak yakında belânızı bulacaksınız! Yakında geberip Rabbinizin huzuruna gideceksiniz! Yakında Rabbinizin imtihan için dünyada size tanıdığı süreleriniz bitecek! Bunu kesin biliyorum, ama bu sürenin ne zaman biteceği konusunu ben bilemem. Bu sadece Rabbimin bilebileceği gaybî bir konu olduğu için benim bunu bilmem mümkün değildir, zaten bu bana gerekmez de.

Gerçekten peygamber adına hoş bir ifade. Dikkat ederseniz sûrenin daha önceki bölümlerinde cinlerin güçlerinin, kuvvetlerinin ne olup ne olmadığı anlatıldı. Biraz önceki âyetlerde de peygamberin gü-cünün ne olduğu, ne olmadığı anlatıldı. Yine daha önceki âyetlerde cinlerin bilgileri anlatıldı. Bakın burada da peygamberin bilgisi anlatılıyor. Cinlerin bir şey bilmedikleri ortaya konurken, burada peygamberin de gaybı bilmediği, bu konunun bilgisinin sadece Allah'a ait olduğu ortaya konuverdi.

26. "Görülmeyeni bilen Allah, görülmeyene kimseyi muttali kılmaz."

Çünkü gaybı bilen sadece Allah'tır ve gaybına da hiç kimseyi müzahir kılmaz Allah. Hiç kimseyi gaybına muttali kılmaz. Onu hiç kimseyeöğretmez. Ancak:

27-28. "Ancak peygamberlerden, bildirmek istediği bunun dışındadır. Rabblerinin bildirilerini tebliğ etmelerini ortaya koymak için her peygamberin önünden ve ardından gözcüler salar; onların yaptıklarını ilmiyle kuşatır ve her şeyi bir bir sayar."

Allah gaybını kimseye bildirmez, kimseye açmaz, kimseye ez-dirip bozdurmaz; ancak Resuller, peygamberler işte onlar müstesna. Allah onlardan razıdır ve onlara gaybını öğretir.

Arkadaşlar buradaki ¯"Y,«*²w¬8 deki ***"min"*** min-i beyâniye'dir. Allah sadece razı olduğu elçilerine gaybını ulaştırır, onlara gaybını zâhir kılar, onlar için gaybını açığa çıkarır. Ama unutmayın ki, Allah, gaybını peygamberlerine

öğretirken, bildirirken, bir melek aracılığıyla peygamberlerine gaybî bilgilerini gönderirken, o meleğin de etrafını çepeçevre gözetleyicilerle kuşattığını haber veriyor.

Bakın bu âyet-i kerimede son derece açık bir şekilde Rabbimiz gaybını ancak seçtiği peygamberlerine ulaştırdığını anlatıyor. Peygamberlerini gaybına muttali kıldığını haber veriyor. Ama dikkat ederseniz peygamberlerine bildirdiği bu gaybî bilgilerin de melek vasıtasıyla kendilerine ulaştırılan vahiy olduğunu haber veriyor. Bakın âyet-i kerime diyor ki, "unutmayın ki bu gaybını peygamberlerine gönderirken, yani bu gaybî bilgileri melek vasıtasıyla peygamberlerine gönderirken o meleğin etrafını da böyle çepeçevre gözetleyicilerle kuşatır. Yani mümkün değil, yolda cinler, şeytanlar, hainler, zalimler o meleğin önünü kessinler de, o elindeki Rabbinizin gönderdiği vahyi alsınlar, kafasından, hafızasından onu söküp çıkarsınlar da başka bir bilgiyi ona tutuşturup al şunu peygambere vahiy diye götür desinler. Bu mümkün değildir. Bunu hiç kimse yapamaz. Çünkü:

Biz peygamberlere vahiyle gönderdiğimiz meleğin önünü ve arkasını böyle gözetleyicilerle kuşatırız, diyor Rabbimiz. Peki bunu ni-ye anlatıyor Rabbimiz? Niye bunu bize kitabında haber verme gereği duymuş Rabbimiz? Ya da acaba neden gaybını kimseye muttali kılmı-yormuş? Neden onu kimseye ezdirip bozdurmuyormuş Rabbimiz? Bakın bundan sonraki âyetinde de onu şöyle açıklıyor:

Peygamberlerin Rabblerinden aldıkları risâletleri tamamıyla tebliğ ettikleri bilinsin diye bunu anlatıyoruz, diyor Rabbimiz. Ne anladık bundan?

Birincisi Peygamber bu konuda herhangi bir şüpheye düşmesin diye. Yani acaba bu âyetler gerçekten Allah'tan mı geliyor, yoksa başkalarından mı geliyor? Bu konuda en ufak bir şüpheleri, bir tereddütleri kalmasın ve insanlara duyurduklarının kesinlikle Allah'tan geldiğini bilsinler diye bunu böyle yaptık.

İkincisi, bir de peygambere ve onun kendilerine duyurduğu âyetlere iman eden mü'minler acaba bunlar gerçekten Allah'tan mı, yoksa başkalarından mı? Bu konuda en küçük bir şüpheleri kalmasın diye biz bunu böyle yaptık, diyor Rabbimiz. Âyetin son kısmı bunu da-ha net anlatıyor:

Gerek peygambere gelenleri, gerekse ona vahiy getiren meleğin yanındaki bilgilerin tümünü biz ihata etmiş, tamamını saymışız, diyor Rabbimiz. Yani mümkün değil ki peygamber, ya da ona vahiy getiren melek onların bir kısmını gizlesin. Mümkün değil ki, o vahyin bir bölümünü size haber versin de, işine gelmeyenleri sizden saklasın. Biz onun tamamını âyet âyet, kelime kelime, harf harf saymışız, bilmişiz, diyor Rabbimiz.

Bu âyetten anlıyoruz ki Peygamberlere bildirilen gayb, Cebrâil vasıtasıyla bildirilen gaybî bilgilerdir. Demek ki peygamberimize bildirilen gaybî bilgiler, Kur'an'da Rabbimizin ona bildirdiği bilgilerdir. Peki o zaman Peygamber

Efendimiz gaybı bilir mi? Hayır, peygamberler de gaybı bilemezler. Peygamberler, Allah'ın kendilerine bu kitapta bil-dirdiklerini bilir diyeceğiz.

Demek ki Allah, Cebrâil vasıtasıyla peygamberine bir kısım gaybî bilgilerini bildirmiştir.

Meselâ Resûl-ü Ekrem önceden Yakup oğullarının Mısır'a gi-diş hadisesini, Hz. Yusuf'un kardeşleri tarafından kuyuya atılışını, Yu-suf'un Mısır'da satılışını, sonra zindana atılışını, sonra Allah'ın izniyle devletin başına geçip babası ve kardeşlerinin, yani İsrailoğullarının Mısır'a yerleşmesini bilmiyordu da Allah kitabında uzunca bunu anlattıktan sonra buyurdu ki:

"Ey Peygamberim! Bunlar sana vahy ettiğimiz gayb haberlerindendir. Onlar elbirliği edip düzen kurdukları vakit sen yanlarında değildin."

(Yusuf: 102)

İşte Peygamberimizin bildiği gaybî haberler de bu vahy edilen haberlerdir. Yani Allah'ın şu kitabında haber verdiği gaybî bilgilerdir. Çünkü Allah'ın Resûlü kendisine bu kitap gelmeden önce bunların hiçbirisini bilmiyordu da, Allah bu kitabı sayesinde ona bildiriverdi. Allah'ın Resûlü daha önce namaz, abdest, cennet, cehennem, kıyâmet, hesap, kitap, haşır, neşir nedir bilmiyordu da Allah tüm bunları kitabında bildiriverdi. Resul-i Ekrem daha önce kendisi için gayb olan bu bilgileri biliverdi. İşte Allah'ın, Resûlü'ne bildirdiği ve Rasulullah'ın da bildiği gayb birimleri bunlardır. Bizler de şu anda onların tümüne iman ediyor, imanımızla biliyor ve teslim oluyoruz.